

Paoro Pahcha Simiyame

Ko'korintio

Iyoteparia

Teepotari

1 Kúíraa, aamo Koorintio mochikame Riosichi poponiwa pipiniwa tiame. Paoro neea yooma aamo teepotiamea, wa'a Koorintio tiopachi te'teretoameopua. Ka'karuma mochikare eemea. Teemea yooma i'wa mochikamea, ka'karuma mochiwipua. Nee Paoroa, te'pa kahtiame No'no e'rarie, weratiame neea, Eesusi ahpo Taanachi simiyame nayewamichiopua. ²Pukaepa neea, Sohtene iyoteraeo, i'ka iyotesa aamo uhjuramepua yooma aamo Koorintio mochikameopua wa'a tiopachio, te'ta Riosie Weratiame iintoriae piipakameo, Riosia aamo ahpo mochiwari iintapariao, ka'karuma apochi mochimichio paaekamepua, yooma aaata wahjachi mochiwaroioopua tiame, ahpo Taana Eesusichi paparakameopua. ³Neea yooma amochio, taamo Noono tewekachi kahtiameo, Eesusi apoe Weerariaopua tiameo, tísia te'ta kaawerumari amochi teerejeraninia.

Ka'karuma te'terewa Riosichi

⁴Neea tísia cheriwema ki'yaka yasitoamenia Riosio, Apoe taamo Noonoo tísia kaawe iintoriopua amochio, aamoo tísia paparariopa Riosi Taanachiopua, Riosie Weratiamechiopua. ⁵Pukaepa taamo Noono tewekachi kahtiamea, tísia pahtewa ki'yakamepua amochio, ma'chiame masitemichiopua ahpo tuuyewario, muuwaeme aamo aaataopua, ye'kari aamo ki'yakamepua tiameo, aamoe wa'api ahjae pepenika ahpo ku'itopuawichiopua tiopachio, tiopachi te'teriatameo. ⁶Puuu Riosie aamo kiaretia no'o aamo masiteria Eesusichi simiyamea, amochi ikikamepua. ⁷Wa'a te'teretosa eemea yooma ihta aamo ku'isiwaopua nakiwaeo, ahsieme teeretoma

eemea aamo yekiyao, Eesusi enamia puuyeka mochtokaopua, apoe Riosie Weratiameopua. ⁸Wa'a teetoka aamo mochtitoipua Riosia, aamo piipateka neesetomeri puuua, aamo ka'karuma piipakame mochtomichio, ki aaata aamo ki kaawe iintorio tuumichio, Eesusi Riosie Weratiame enasoopua i'ka weechio. ⁹Riosia pichiwa neesetomeri puuua, Riosia kiisi wa'atia itipiamepua ahpo chiiao, apoe iintokamekapaopua aamo paaekao, pirena mochtitopuawichio ahpo Taanachio, Riosie Weratiame taamo Paamirachio.

Tiopachio poanatumiamie

¹⁰Neeea aamo no'o Riosichi poponiwa pipiniwaopua tiameo, neeea Riosie Weratiamee naewamea, pirena piiripichitia aamo inataka mochtiojeraninia, kihta amochi nekakoka. Ohso kaawe pirena, Riosichiche kaawe inataka mochtitopuapua, kaawe ahpo uuka, napati wa'achitia Eesusichi paparakaopua. Ka'te aamo pirenatuka poanatumitiapua, ki napati aamo ahpo wa'achitia inataka. ¹¹Neeea Kooe tewaniame ta'perachi mochtikameeo, aamo nekakoka mochtioameko tuuyetiameia, ki napati wa'achitia inataka mochtioamekoo. ¹²Eemea poanatumariao, chaachapatapua: "Neeea, Paoro na'naritoamenia"; ookapi wahjachia chaachapatapua: "Aaporokamera na'naritoamenia"; wahjachia chaachapatapua tiameo: "Seeja na'naritoamenia"; aaata wahjachia chaachapatapua tiame: "Neeea Eesusi Riosie Weratiamerakamera na'naritoamenia." ¹³¿Te'ta Riosie Weratiame weerewaa, chi'wapamekonapua? ¿Paorokosanapu kurusichi mukukamea aamowichio? ¿Paorochi paparakapa paatotiamekosa eemea naaju? ¹⁴Kaawechupena neeea aamoo, ki aamo paatokamepua aaataoi. Neeea naatiche paatokamepua, Kirihpo tewaniameche, wa'a ikisa Kaayo tewaniameche tiame. ¹⁵Pu'kache paatokame neeea, ki aaata noochi paparopa paatorio tuupuaichio. ¹⁶Pichiwa paatokamenia tiameo, nape Ehtejana ta'perachiche. Wa'asi waanamio, ki aaata nane'renane no'o paatorio. ¹⁷Apoe Riosie Weratiamea, ki no'o paatomichio uhjurakamepua. Neeea, Riosi ka'karumache nayewatumiache uhjuritiamenia, nape ma'chiamie nayewaka ki te'ta peeniamechitia, ki te'ta machiwari iinuemechitiaopua tiame, ma'chiamie pahtemichio ti'tijerio, Riosie Weratiame kurusichi mukuriao, ahpo newipatepuawichio mukuriamekopua.

Riosi te'ta peenewari ahpo Taanachi tetewiteria

¹⁸Eesusi kurusichi mukukame nayewatuwa ki pichikiamea, a'achepori tiame tetewamea pu'kao, kiisi kaawe te'teriamepua Riosichio. Wa'a te'tiamekapa puuua, Riosi te'ta kokosarichi ruhjimeri puuua. Nape teemea taamowichio Eesusi iintorio erakoameopua,

Riosi utewarie newipatepuamepua, apoeche iinuekapapua ahpo utewari wa'a iintomiaopua. ¹⁹Riosia Ehkoriامي Iyoterichio cheekamepua:

Pepeniwari ti'tijoeriopua,
 kihta nateyame iintamania pu'kao, pu'ka pepeniwarirao.
 Ti'tijoeri te'ta pahtewaopua,
 kihtawichio kaawekame iintamania pu'kao,
 ki ahjae noochi kaawe te'terepuawichioopua.

²⁰Wa'a teesoo ti'tijoeri te'ta pepeniwariraa, ¿ihtana nateka itipitanapua? Aaata te'ta pahtiameai, ¿ihtanana nateka itipitanapua Riosiwichioo, ahpo te'ta pahtewarieopua? Riosia pu'ka ti'tijoeri te'ta pepenewario, pahtewariopua tiameo, ki ijinatarichitia tetewamepua pu'kao, pu'kao kihta nateyamekopua pukaeo, pu'ka ti'tijoeri tatakoria cheriwepuawichioo. ²¹Riosia te'ta inatamekapaopua, ki toarepua pu'ka ti'tijoeri apochi kaawe te'terepuawichioo, ahpo erakorieopua. Ohso kaawe ahpo kaaweruma tuuyewarie kaawe te'terejerakamepua ti'tijoerio, kihta nateyachipua, apochiche pichikesochepua Riosichio. Nape ki ookapi ti'tijoeria, ki inatamechitia tetewarepua pu'ka Riosi e'rariao, Riosi Taanarachi simiyameopua, Eesusichi.

²²Uurio ti'tijoeria^a, Riosi peenia ihsiwache tetewinariamepua, pukae ahpo pichiwatamichioopua Eesusio, pichiwa Riosichi eenakamekopua. Ri'rieko ti'tijoeria ahpo te'ta pepenewachi nane'renariamepua Eesusio, pichiwa Riosichi o'inia eenakamekoopua. ²³Nape teemea Eesusi Riosie Weratiameo, te'ta Riosichi eenameko tuuyamepua, pu'ka Eesusio taamo nehpuariwichioo kurusichi mukukamekoopapua pu'kao. Muuwaeme i'isaeri ti'tijoeria, ahpo tísia na'aretiachitia tetewamepua Eesusi kurusichi meritameo, ki pahteriamekapapua ehkoriaami iyoterio mukimio Riosie Weratiameo. Muuwaeme ri'rieko ti'tijoeria Eesusi iintoriao, itapiti ki inataka inataniamechitia tetewamepua pu'kao. ²⁴Nape aaata isaeri ti'tijoeria, rieko ti'tijoeria tiameo, Riosi paajutewa apochi uukamea, Eesusi iintoriae ahpo tatakoria cheriwepuae, te'ta utewarieme tetewakamepua Riosio, pu'kao tiameo, te'ta tísia peenewari iinuekamekopua pu'kao. ²⁵Ti'tijoeri ki inatarichitia tetewaniamea Riosi iintoriao, ohsotia epeche tísia peeneka iintotiamе machenakame puuuu, ki yomatiamе ti'tijoeri pepenewarichitia; Riosio ki maaewari e'reniamе utewario, epeche tísia utewariekaitepua, ki ti'tijoeri utewarichitia. ²⁶Wa'a tiachipao eemea, ka'chi erakomitiapua, kihta pepeniamekaiopua, kihta te'ta machiwari iinuekaio, kihta weruma teerewaemekaio, ki weruma te'tereka ti'tijoetukamekai. Riosi

a 1:22 I'wao Paoroa, Uurio teewaka nayewao, isaeri ti'tijoeri wa'apipua.

paawachi enaniamea, kihta nakiyamepua yooma wa'a tiameo.
²⁷Riosia taamo ahjachi pichikerioiopua, ki taamo weruma te'terewa ne'neka uukamepua, a'chi tiameoi taamo uukamepua, kihta machiyameoi. Riosia wa'a iintorepua taamo uukao, te'ta machiyame ti'tijoeriopua suuwe erapamichioopua, pu'ka aapoe ahpo inatarieo, kihtawichio kaawe eneriopua ahpo Riosie uupuameopua. Pu'ka te'ta weruma te'tiame suuwe erapamichioopua, ki weruma te'tiameraa uurepua, apochi ahjachi pichikekameopua, wa'a teekaopua weeweruma te'tiameopua, kihta nateyame ahpo nane'remichioopua ahpo Riosie uupuameo. ²⁸Riosia ihpapaka tetewiniakamera apochi uukamepua, kihta nateyamechitia tetewiniame ti'tijoeri, pu'ka te'ta nateyamechitia ti'tijoerio, kihta nateyame enepamichio, apochi uupuameopua. ²⁹Wa'a tiiachio aataai ki enamete Riosichio, ahpo kaaweruma tiiae kaawe eratemala Riosio, ahpo kaawe uupuawichioopua. ³⁰Riosia aamoo, te'ta ahpo peenewae ahpo Taanachi iintapakamepua, ahpo Taana Weerariachi taamo te'teremichioopua, pukae taamoo, te'ta piipakame itipimichioopua tatakoriao, ahpowichio taamo poanatakapapua, taamo pejana natetekao. ³¹Pukaepa: “Aata ahpo oijeranariamea, Riosichikamera aamo oijerapuapua, pu'ka Riosi iintoriawichioopua aamowichio”, wa'a chiame Ehkoriaami Iyoterichio.

Riosie Weratiame kurusichi meritiame nayewatuwa

2 Pukeri amochi eenakai neea, kihta te'ta machiyamechitia aamo nayeweka eenakamenia Riosi tuuyewario, ki aamo eerina erakomichioopua aamo no'o pahtemichioo, Riosio te'ta ahpo peenewae iintomia inatariaopua. ²Neea ohso kaawe, tesiwa teeka aamo nayewekame neea, kiisi tehki e'raka pahtemichioopua aamoo, i'ka Riosie Weratiamechi simiyameopua. Neea i'ka Eesusiche aamo pejana meriretia kurusichi, nayewakame neea, kihta seenu itapiti nayewakamenia pehjo. ³Neea ki nu'uti chachapia ihsika aamo nayewekamepua, majawia e'raka. ⁴Aamo Riosichi e'enamichio nayewekaio, ki te'ta peeneka machiyamechitia aamo nayewekamenia, aamo oowe erapamichioopua, Riosichi e'enapuao. ⁵Wa'a iintokame neea, pu'ka aamo Riosichi ahjachi erakoao, ki ti'tijoeri pepeniwari machiwarachi eenakame enemichioopua, pu'ka peenewario, ohso kaawe Riosi utewarichikamera eenakame enemichioopua.

Riosia Riosiwari ahpo machitenapua

⁶Nape epeche machiyameopua Riosichi simiyameo, wa'achitia epeche machiwamee, nayewiame teemea pu'kao, nape ki ti'tijoeri ma'machiwarichi eename, ki aata machiwari i'ka weeechi te'ta

ya'yawichichi eenameoiopua, ki yooma taawechi yawichituka mochitoamechiopua. ⁷Taamo te'ta pepenewa machiwari nayewaa, Riosichi eenamepua, apoe Riosikamera taamo masiteria, apoe taamo Noonon. Puuu te'ta machiwaria, taamo Noonon iintomo e'raria nayewame teemea, ahkasi ehpesiamiopua noriwi teereria, taamowichio iintomiaopua tisiwá peenia tiame. ⁸Nape aaataai ki pahterepua Riosi iintomio, waika taawechiami pa'pamiratuamea, pu'ka Riosi iintomia pahtekame enesaa, ki merimiipua taamo te'ta weruma tiame Paamirao, te'ta peenia tiame teerewaemeopua.

⁹Ehkoriami Iyoteria chiamepua:

Rosia yooma ahpokamera nakika mochikameopua,
 aaataai ki nane'riamepua Riosio,
 ihtanakoopua ahpowichio iintomia katewetiamie iinuekao,
 aaataeoi ki inamuniamepua,
 Riosi iintomo e'rario,
 teesaio ki inatamepua aaataai,
 Riosi iintomo e'rario.

¹⁰Pu'ka Riosi noriwi teereriachi simiyame, pu'ka taamo tetewiteme Rosia ahpo Riosiwario, taamoo aamo masitemichio. Puuu Riosi Riosiwarikamera nane'riamekapao, ahkasi yooma Riosi inatao.

¹¹¿Aatanakamera taamo nane'retapu inatao, ki teemeche wa'api? Wa'achi tiame Riosiai apochio, apoeche nane'riamepua apochio, apoeche ahpo Riosiwario. ¹²Teemea, Riosi Riosiwari kiatiamepua, ki i'ka weechi mochikame inatachitia. Rosia tamochi yahchakamepua ahpo Riosiwario, yooma pu'ka itapiti taamo ki'yariaopua pukae nane'remichio, kaawe taamo teetopua, apoe taamo e'reriachitia. ¹³Ki taamoe wa'api taamo inatao aamo nayewiamie teemea, Riosi Riosiwari ku'iwa inatarie aamo nayewiamie teemea, Riosichi simiyame masiteka, Riosi Riosiwari machename naera.

¹⁴Nape ki Riosi Riosiwari apochi yahchamea, ki te'ta pahteka inamuamepua ihtaoi Riosichi simiyameo, ki inataniame maayamekapapua pu'kao. Ki kajuyamepua Riosichi simiyame pahtekao, Riosi Riosiwari ku'iwa nakiyamekapapua, te'ta kaawe pahtemichioopua pu'kao. ¹⁵Riosi Riosiwari iinuemea apochio, pukae iinuemeapua apochio ahjae i'yemiaopua pahtewario, ahkasi tisia tehkitiameopua newitoka Riosichi simiyame; ¿aatanana ki kaawe tiio tuutarepua te'ta Riosi Riosiwario? ¹⁶¿“Aatanana ahsepari pahtetapua Riosi inatao? ¿Aatana masitetapua Riosio”?, wa'a cheeka iinatukiamie Ehkoriami Iyoterichio. Nape wa'a tiioi teemea, tamochi iinueme teemea, Riosi Riosiwari inatariopua, Riosie Weratiamie inatao.

Paoro Riosie Weratiamechi tehkira

3 Neeea poponi pipini tiame, wa'ami u'matoaionia, ki aamo Riosi Riosiwari iinuemechitia naewekamenia aamoo, aamoo oowera tijeochitia inatamekopua pehjio. Ohso kaawe nu'nuntichitia aamo masitekamenia Riosi Weratiamechi simiyameo. ²Neeea aamo masitekao, kohja koaya koi'tekameka iintokamenia, aamoo ki ko'kome tiamekopaopua, pa'pamura koayao, we'wemerakapa pehjio eemea Riosichio. ³Waika taawechio aamoo ikotuwa erakoka mochikoio, aamo ahpo nekumeka mochikoioipua tiameo, ki Riosi Riosiwarira iinuemekapa wa'a nokariame eemea, oowera ki Riosichi te'teramechitia te'tereriai eemea. ⁴Iiweta aaata eemea, chaachapaka mochisaa: “Paorokamera na'naritoame neeea”, piirea cheesaa: “Aaporo na'naritoame neeea”, ¿ki oowera ti'tijoerichitia chaachapanikosa eemea?

⁵¿Aatanana nee Paoroa? ¿Aatanana Aaporoaio? Teemea, oowera Riosie ajawatiamepua, pu'ka aaatae Eesusichi aamo paparariachie, Apoe Paamirachi. ⁶Neeea Riosi naawesario, oowera echakamepua pu'kao; Aaporoa no'o echariao, neerotoekamepua pu'kao, nape weripatekao, Riosi iintokamepua pu'kao. ⁷Wa'atiachio echayamea, nerotowiamea tiameo, ki te'ta ihsiamе puуua, Riosikamera te'ta ihsiamepua yaupatekao, weripatekaopua tiameo. ⁸Echayamea neerotoyamea tiame, ahpo wa'achitia nateyatamepua Riosichio, Riosi tehkiwachi tekipanamekapa. Yooma aaata tekipanamea, yooma pipiripi natetepuamepua Riosieo, ahpo kehkisa tekipanario. ⁹Teemea Riosi tekipanakiamepua, Riosi tehki yoorame; eeme Riosi keepuamea, waasapua, taamoo Riosi chiia echayachi.

Eeme Riosi chiia uukamea tiameo, Riosi kariwara enepakamepua, ki pusie teteiwame. ¹⁰Neeea pu'ka kaario, Riosie uhjuratiamenia, pu'ka kaari nawatera o'inemichioipua. Aaata wahjachi tekipanamea, pu'ka Riosi kaari nawatera no'o o'ineriachi, nokayamepua werisipukao. Nape pu'kachepa, puуu no'o nawateriachi simitiamea Riosi karitekewachio, te'ta kaawe inataka simitemetepua, ki sewina tiame iintopuawichioipua, aachin tiame Riosi weranareriaopua. ¹¹Puuu Riosi kaari nawaterachi no'o yahchariaopua, aaataai ki ko'rinametepua pu'kao, piirechi epeche kaaweruma nawatera o'inemiaopua wa'ao, ki'tiopa epeche kaaweruma nawateraopua wa'asio, ki Riosie Weratiamechitiaopua. ¹²Aaata pu'ka Riosi kaari nawaterachi karitakamea, naatieoi karitakamea, apoche o'roeoі, apoche tataparasioioipua, te'ta tehte tisia nateyameeoipua peenia tiame, yooma puуua, anachameripua ahpo kosipuachi taawechio. Nape itapiti ki tehpe e'ramee Riosi kaarira karitekamea, itapiti ma'reeoі, tahku saawara chuhcheka mo'enekaoipua, oowera paaaoi

chuhcheka mo'yejoyekaoi, kiisi kaawe siimeripua Riosie ahpo kateweniachiopua taawechio, yooma tajenamerikapa puuua, Riosie katewerichio, na'ie tajenakamechitia. ¹³Puuua Riosi kateweri taawechio, yoomahka chaachapameripua, aachin noonowiria ahpo tekipanariaopua Riosi tioparachio, ihtanae teetoka werasiriaepua pu'kao. Puuu itae Riosi tiopara ahjae neteniamea, taamo Riosichi simiyame taamo masiteniamepua, ti'tijoeopua ooweruopua tiamé. Yooma taamo masiteriaa, Riosi katewia na'ichi, u'matokameka ikimeripua, Riosio wa'a iintoka ne'nemerikopua, aachin tiamera tehpe e'ramekopua. ¹⁴Wa'a na'ichi u'matoka ki tajakame ahpo Riosiwichio iintoriao, kaawe iintokame tewapuamepua Riosieo, te'ta yorapuame puuua Riosieo. ¹⁵Nape ki kaaweruma machenasoopua ahpo iintoriaopua Riosiwichioo, kiisi kaawe yorapuamepua Riosieo, yooma wekatemeri puuua ahpo kaawe yorapuao. Nape puuua kihta kiattiaio ahpo kiapo tuutiameopua, Riosi ahjama yasimeripua, nape ki yooma ahpo kiapo tuutiame teereweka.

¹⁶¿Ki nane'riame eemea aamoo, Riosi kariwaraka te'teriamekopua, amochi kahtiamekoopua Riosio, ahpo Riosiwarie? ¹⁷Riosi kariwarachio, ki nu'uti iyoriniamepua. Pukaepa aaataoi Riosi kariwao, kiisi iyoriniame iintosoopua, tísia kokosa saaetemeri Riosia.

¹⁸Ka'te aamo wisikuemua, noriwi aamo ki aaata tetewachi na'ara ihsikao, ki aamo na'ara ikimio e'rakaopua. Wa'a erakoame ti'tijoeria, ki Riosichi ahjama te'tiamepua, wa'a iintonaresaa aaataa, ahpo wa'api wisikuamepua. Te'ta peenewa machiyame enenariamea, toimetepua wa'a eraniameo. ¹⁹Puuu wa'a eraniame machiwaria, ki inataniamepua Riosiwichioo. Wa'a teeka inataka naewaniameo, Ehkoriame Iyoterichio chaanipua: “Riosia te'ta ahpo pepenia erakoameo, noriwi ki kaawe nokaka Riosie ki ahpo kokosapuame erakoameo, ahpo wa'api wipicharichi ruhjitiai nokayamepua.” ²⁰Pirenachi Iyoterichio, chaanipua tiameo: “Apoe te'ta Paamiraa, nane'riamepua yooma ti'tijoeri inatao, yooma pu'ka oowera ti'tijoerichitia inatao, ki ijinatari tetewamekopua pu'kao.” ²¹Pukachipa ki aaata ahpo oisa e'remetepua, aaata paikapi apochi poanataka i'tonarekaopua, wa'a tiame inataniamea, ti'tijoeche inata puuua, ki Riosi. Yoomahka teeme Riosichi simiyame nayewatuamea, napati teeme wa'achitia kekechuma tiaremichio ajawatiamepua Riosieo, napati taamo ku'itomichiopua aamo masitekao, yooma Riosi chiiiao, kaawe pahteka inamumichiopua. ²²Yooma teemea no'ochitiao, Aaporochitiao, Peerochitiaopua tiameo, wa'achitia i'ka wa'a chiiame, nayewiamepua: i'ka wehjoarichi simiyame ikiniameo, ahjarichi simiyame nayewaniameo, wahjipaniamечи simiyame nayewaniameo, ehpe taawechi teetoamechi simiyame nayewaniame, wahka ihtoriachi ikipuamechi simiyame nayewaniame tiame. Yooma

ikachi simiyame taamo aamo nayewesiaa, aamowichio kaawe teeremichio puuuu. ²³Pu'ka wa'a teetoame neeea amochio, aamoo Riosie Weratiamechi enepariopa. Ehpeo eemea, Riosie Weratiame ijinuwarapua, Riosie Weratiamea, Riosichi eename.

Eesusie ajawatiame tehkiwara

4 Pukaepa eeme Koorintio mochikamea, oowera Riosie Weratiame ku'yamechitia, taamo tetewimete eemea, i'ka ehkoriaami Riosi iintomo e'raria, taamo masiteka nokisiameo, pu'ka Riosi noriwi teereweriaopua pukeri o'iniaio i'ka weee yasipoio. ²Aaata ihtaoi neesetowetiamea, iyorika neesetometepua ahpo neesetoretiao, kiisi se'wi teetoka. ³Nape aaata no'o tehkiwa ki kaawe no'o neesetoame teewasoo, kihta a'chi e'ramenia wa'a chaanetiaio. Nooeoi ki nooe wa'api no'o kaawetame tiipaopua, no'o tehki yoorariaopua Riosiwichioo. ⁴Neeea no'o tehkiwa kaawe neesetoo e'raio, seenekachioi ki kaawe teetokameoinia itachioo. Nape Riosi cheemapua ki kaawe no'o iintorioo. ⁵Pukaepa eemea ki ikanati na'ara chaachapamete aaataoio, puuyepuapua pehjiio ohso kaaweo, ahkasi Apoe Paamira Eesusi eenachisiopua, yooma aaata tijoe noriwi teereriaopua ma'chitapuachioopua. Waika ihtori taawechi Eesusia, yooma ti'tijoeo ooweruopua tiameo, ma'chitamapua pu'kao, ka'karuma inatari yoorarioopua ki ka'karuma inatari yoorarioioopua. Waikao Riosia pu'ka ihta inataria taamo ne'nesapaopua, taamo pipiripichio, apoe chanimapua waikao taamoo, kaawe iintorioo ki kaawe taamo iintoriooioopua.

⁶Pukaepa eemea no'o Riosichi poponiwao pipiniwaopua tiameo, pu'ka aamo no'o masitewakamera na'naritonareriaio, Aaporo masitewaoi na'naritonareriaio, kiisi kaaweko aamo tuuyamenia Riosiwichioo. Taamo Noono tewekachi kahtiame chiia na'naritopuapua ohso kaawe, pu'kakamera masitia pepenipasika, Apoe tewekachi taamo Noono cheeria, Ehkoriaami Iyoterichio. Apoe taamo Noono tewekachi kahtiamea, aaataoi ki ipaka tetewijeranipua, aaatao te'ta kaawerumachitia tetewikao. ⁷¿Aatanana muuuu ki aaatae aamo masitetiame eramichioo? ¿Ihtanakosa te'ta penipakamemua ki aaata masitetiameeo? Aatae kiatame enesaamua aamo penipario, ¿achini iikai aamo oisa e'ramemua, amoe wa'api ki aaatae penipakamechitia?

⁸Muuwaeme eeme Koorintioa, yooma aamo nakiyaeopua, pochipakame eemeapa wa'asio, paarasateka mochikame eemeapa wa'asio. Ehpeo eemea te'ta yawichika te'teriapao, kihta nakiyame eemea taamoo, Riosichi simiyame nayewaniameopua. Puuu aamo te'ta yawichika te'terewao, ¡tísia kaawe enemiipua, te'pa tewekachi Riosi ye'karichi enesoo, wa'achi mochimii teemeai waikao aamo

ahjamao, Riosi ye'karichio! ⁹Teeme Riosie ajawatamea, te'ta aiwarichi taamo toatiame maaenania, wahjiparichi uhjuratiameka teeka, ki aamochitia ta'iria mochikamechitia. Teemea yooma ti'tjoerio, tamochi ne'niame saaena teemea, ahkasioi Riosi ku'iwarioiopua tiame, tewekachio. ¹⁰Teemea Riosie Weratiamechi simiyame nayewatuamekapao, ki ijinatamechitia tetewiniame Koorintio mochikame ki Riosichi paparameeo, nape aamoo tísia paarasarichi inataka mochitoameo, tísia peenewari machiyamechitia tetewiniamepua pukaeo. Teemea kihta paarasariekapao, kihta pepeniamechitia tetewiniame teemea paarasari na'poamichioo, nape eemea tísia pepeniamechitia tetewiniamepua pu'kawichioo. Teemea ipaka tetewiniamepua, aamoo tísia iyorika tetewinioiopua. ¹¹Teemea ahkasi ehpeoi wa'api teetoame teemea tísia aiwakao, toore aiwasikaopua, parae aiwasikaopua tiame, wa'wakiraoi ka'karame wakiraeka, taamo wepiwa aiwasikaopua tiame, kaarioi ki iinueme teemea. ¹²Taamo ko'komiao, tamoe tekipanaka koayamepua tiameo. Na'aretiai teemea, ka'karuma nayewaka nehjiame teemea. Na'ara yoojoratioo, oowera anachame teemea, kihta iintoka. ¹³Taamo aaata ki kaawe chaanesooio, kaaweruma nayeweka nehjiame teemea pu'kao, kaawe e'reka kateweka pu'ka ahjamao. Teemea, kasarachitia tetewiniamepua. Teemea, ti'tjoeri ohchorewachitia teeweniamepua, kihta kaawewichioamechitia. Wa'a teeka tetewiniame teemea, ahkasi ehpe taawechiamisio.

¹⁴Neeea i'ka aamo cheeka iyotiao, ki no'o tesiwe e'repuawichio chaaninia, ohso kaawe aamo tuuyeka chaaninia, no'oo aamoo, no'o tatanachitia nakiyapa. ¹⁵Eemea wa'a Koorintio mochikamea, ahkasioi piire miiri ma'masitari iinueme enetariareoipua, nape te'ta aamo noonoka e'rame masitaria, neechepua. Neeea, aamo noonoka iintokamepua, Riosi newiparichi u'pakao, Riosie Weratiamechi simiyame amochi i'yetokaopua aamo masitemia, Eesusichi paparama enepamichioopua. ¹⁶Pukaepa neeea aamoo, no'o teetoachitia mochijerania.

¹⁷Pukaepa wa'ami aamo uhjurekania Timoteo, taamo Paamirachi te'terewachioopua pu'kao, no'o taanachitia tetewame, te'ta tísia nakiyamekapania pu'kao. Puuu ihsimapua eenechi aamo inatepatekaopua, no'oo aachin teetoamekopua Riosichio, Eesusichi te'ta paparapa neeea, yooma ti'tiopachiami masitesikaopua. ¹⁸Aaata wa'a aamo mochikachi mochikamea, aapoeche te'ta masitari ahpo maayamekatapua, ahpokamera weruma erakokaopua Puuu wa'a erakoamea, ki wa'a no'o enamio maayamepua terimiao, ¹⁹nape neeea wa'a eranioio, ku'we wa'a enamitepua, no'o Noono te'pa kahtiamie wa'a erasoo. Waika wa'a enasaonia, iinatukemania pu'kao, ahpo weruma erakoameopua, ihtana utewarichi wa'a nokayamekopua,

pu'ka kiisi kaawe nokiwame masitekaopua. ²⁰Nape aaata te'ta Riosi ye'karichi te'teretoamea, ka'chitia wa'a tiame masitemii puuuu, ohso kaawe Riosi te'ta nakiya aamo masitemii puuuu, aamo te'teretojeraopua Riosi ku'iwariopua utewarie. ²¹¿Aachin teeremia no'o enajerame eemea wa'ao, aamo kaawe e'reka no'o asiwa, aamokosa no'oo, te'ta utewaeme aamo terimia?

Suwepori nokiwa peereitari

5 Wa'a eemeai pichiwa ki nu'uti suwepori ihsiamе aaata inamukame neea, ahkasioi ahpo noono uupirao, uupiemekatapua. Pu'ka wa'a tiameo, aaataai Riosi ki iyoriameai, ki nu'unti suweporika tiame tetewamepua pu'kao, aaataoi aapoeo wa'a tiameo, kiisi nokiwamekopua. ²Eemea wa'a nokiwameo, yuuwesimetepua pu'kao, ma'chipamete eemea pu'kao, wa'a tiopachio. ³Neeea, ki wa'a kahtiameainia, wa'a kahtiaitenia no'o inatarieo. Neeea wa'a kahtiamеe no'o inatarieo, e'rakame neeepa ihtana yorapuameopua pu'ka tisia suwepori iintokameo. No'o wa'a e'rariaa, no'o Paamirae Eesusi wa'a e'rakamenia. ⁴Neeea wa'a aamo napawiriachio, wa'a kahtiaitenia no'o inatarieo, wa'a kahtiaitepua tiameo, Eesusi Riosi utewariraa, pu'ka suwepori iintokame katewepuawichioopua. ⁵Wa'a teesoo eemea, pu'ka suwepori iintokameo, yoomahka napawinasapa wa'a tiopachio, ma'chipapuapua pu'kao wa'a aamo tiopachio, saupuaichioopua wa'ao, wa'a tiopachi ki kaawe nokiwameopua. Satanasichi uhjurapuapua pu'kao, kokosa aiwamichioopua ahpo iintoriawichioo.

⁶Eemea weruma aamo erakoio kiisi wa'a noonoimeriko chaachapaio, ¿achini iikai amochi reesiseka eemea pu'ka ki nu'uti suwepori noonoiwao? Puuu wa'a aamo noonowiraa, kiisi kaaweruma puuuu. ¿Kiisi nane'riamekosa eemea naaju: “Rewarurao, teesa yahchetiamekoipua paatusichio, yomatiamе a'potiamekopua pu'kao”? ⁷Wa'a teesoo pu'ka ki kaaweruma rewarurao, ma'chipapuapua pu'kao, ki nu'uti mehtaka amochi na'atamerikopua. Aamo ma'chipasooopua pu'kao, piipakame itipima eemea waikao, weemera paatusie ki rewarurae takaritaniamеchitia, Semejenato pahkochi koi'wameopua. Eemea takari ki rewaruraemekatepua, Riosie Weratiame aamo pejana mukuriopua aamo tatakoriria piipatekao. Puuu Eesusi Riosie Weratiame meritiamea, po'wa enekamepua Semejenato pahkokoipua, pu'ka iintoria inatepasiwa nokisiamе teemea, ahkasi ehpe taawechiami ihtoriwa, teetoachioopua. ⁸Pu'kao teemea Semejenato pahko ko'ioio, Eesusi iintoria taamowichio inataka nokimete teemea, Eesusio te'ta pichiwa taamo tatakoriria piipateria erakokaopua, po'wachitia taamo tatakoriria pejana meritiamekopua pu'kao. Teemea Eesusi iintoriae takari ki

rewaruraeme itipikameka tiame teemea waikapao, yooma puhjetiapa teemea Eesusieo, ki kaaweruma rewaruraopua.

⁹Piirechi iyojura aamo uhjureriachiopua chaaninia, ki pirena aamo te'teremichiopua, te'ta suwepori ki ka'karuma nokayame ahjamaopua. ¹⁰Wa'a cheekaonia iyojurachio, ki aamo ki nayewemichio cheekamenia ki ka'karuma nokayameo, pukaeo norikame mochiniamekapa teemea, naatichitia nokiwamepua: ki ka'karuma ikotuwa erakoniamechiopua, ichikoniamechioi, ri'rosiwachi paparaniamechioiopua. Yooma pu'ka ti'tijoerichio poanatunariame enesaa teemea, puuyameriai teemea i'ka wehjoarichio. ¹¹Naatiche aamo poanatumichio chaanekamenia aamoo, aaata Riosichi poponiwako tuuyameoio pipiniwako tuuyameoioopua tiame, ki ka'karuma nokayamechi, i'kachitia: suwepori nokayame ti'tijoechi ooweru tiame, te'ta ahpochiche erakoame ti'tijoechi, te'ta itapiti ri'rosiwa paparamechi, na'ara chaachaparichi, na'nawajiamechi, i'ichikoamechi tiame. Aaataai ki ahjama te'terepuapua pu'ka wa'a nokayame ahjamaopua, kiisioi ahjama ko'kopuaopua. ¹²Nape ki Riosichi paparamoopua pehjo, kihta chaaninia pu'kao, aamo napawiriachi enapoio. Pu'kao aamo nayewesopa Eesusichi simiyameo, Riosi apoe iikachi nayewemeripua pu'kao, kaawerumachi enepamichiopua pu'kao. ¹³Aamo wa'api naanapawiachio, aaata ki kaawe iintosoopua wa'ao, eeme wa'api ma'chipapuapua pu'kao.

Riosichi paparamo, aapoe wa'api ahpo nekakoria

6 Aaata eeme aamo Riosichi poponiwaa pipiniwaa tiame, itapiti ki kaawe iintotiame katewenariaa, ¿achini iikai ki Riosichi paparak mochtioame peereirachi uumpame eemea aamo katewemiao, aamoe Riosichi mochtioame wa'api, kateweme tiiai pu'kao? ²¿Ki nane'rena eemea wahka ihtoriachio, Riosie piipatetiameo, i'ka wehjoarichi mochikame katewemerikopua? Wa'a teeremeri enesaa eemea, ¿ki'tiarekosa eemea amochio, aaata aamoe wa'apio ahpo katewemiao, teesa ki kaawe nokitiameoipua? ³¿Ki nane'rena eemea taamo Riosichi paparamo, ahkasi Riosi ku'iwarioi ki kaawe iintorioo, katewemerikopua? Wa'a teeresoo, ¿ki epeche tiame ohjoare eeme wa'api aamo katewemiaopua, i'ka weechi mochikaiopua pehjo? ⁴Waikao, ¿aatia seesenuchi siimpata eeme aamo katewemiao, kihta katewepua iinuemeopua aamo tiopachio? ⁵¿Ki suuwe erakona eemea wa'a nokaka? ¿Ki'tekosa naaju amochio piiripioi, amochi ki kaawe nokakameopua katewemeri? ⁶Nape eemea wa'a te'tiamekatepua, sewinachi i'topapua aamo katewepuawichioo.

⁷Puuu aamo wa'api Riosichi poponiwa pipiniwaoiopua tiameo, ahpo wenejika mochiwamea, kiisi kaawe tiamepua Riosichio.

Puuu ahpo wenejika mochikamea, te'ta ki kaawerumachi komina teetoamepua, kihtawichio kaawekamepua. ¿Achinikai ki anachame eemea ohso kaawe: aamo ki kaawe yoratioiopua, itapiti wisikueka ichikone tiiaiopua? ⁸Ohsotia eemea wa'achi iintoamepua na'ara yoorakao, ichikuame eemeai pu'kao, wisikuekao, aamo poponikooipua wa'apio, aamo pipinioi.

⁹¿Ki nane'riame eemea, aaata ki toakamekoopua ahpo suwepori nokayao, kiisi Riosi ahjama mochimerikoopua pu'kao? Riosi ki nakiyaa nokipuaichioo, ihjipua: kuunara ahpo uupio, ki piirechi oowitiame ahjama suwepori nokawa, uupiraoui ahpo kuunao ki piirechi tijoe ahjama suwepori nokiwa; itapitichioipua ahpo riosietaniameoi; aaata oowitiame ahpochitia oowitiame suwepori nokiwameoi; aaataoi tijoeai, ahpochitia tijoe ahjama suwepori nokiwameoi; ¹⁰aaata ichikoka pu'seriameoi; ahpoche iinuepua weemuameoi; aaata nawajika pu'seriameoi; tísia na'ara chaachapameoi aaatao; ki ahpo wenejipuawichio nateteniameoi. Yooma i'ka wa'a tiame nokayamea, ki uupuamepua Riosieo, ahpo ye'karichi mochimichioopua. ¹¹Aaata eemea, wa'achi nokayame eneriaipua pukerio, nape Riosie Weratiame aamo tatakoriawichio pejana mukuriopao, eemea papakotiame itipikamepua tatakoriario, piipakame wa'asi. Riosia aamoo, ahpowichio poanatakamepua. Puuu ki iyoriria amochi peteriamea, yooma cho'wetiame itipiame eemea, Riosi Riosiwario.

Piipari eenepaniame weerewachi

¹²Aaata eemea chaachapamepua: “Neeea no'o iintonario, ahkasi no'o iintonaria iinueme neeea no'o iintomia iintonaresaa.” Wa'a tiamepua tiiao, nape ki yooma taamo yoranarewa, kaawerumakaite puuu. Pukaepa kaawe taamo inateka ihsimete teemea itapiti taamo iintonario. ¹³Taamo weerewaa, ihtaoui taamo itaniamepua, nape ki yooma taamo weerewa itaniae, nokisimetepua. Wa'a nokiniamea, ahpo weerewa e'rarie wa'api ye'kaniamepua, ki Riosi nakiyachitia teetoniam. ¹⁴Teemea mukukaio tewekachi taamo Noonoeo, Eesusi taamo Paamira ahjateriachitia, wa'achitia taamo ahjatemapua taamooi.

¹⁵¿Ki nane'riame eemea aamo weerewao, Riosie Weratiame weerewarakopapua tiameo? Wa'a tiame enesaania Riosie Weratiamechio, ¿iinuemenane no'o suwepori iintomia ooweru ahjamao? Ka'íí, ka'chitia. ¹⁶¿Ki nane'rena eemea, oowerua ahjama suwepori iintokamea, piiripi weerewa wa'api enepamekopua? Wa'a chiiame Ehkoriame iyoteria, eee cheekao: “Ooka weerewakaipua, piiripi weerewa wa'api enepamepua.” ¹⁷Wa'achitia taamo iikaai taamo Paamirachi enepakao, wa'achitia

piiripi wa'api iikachi enepamepua, Riosi Riosiwariichio, Riosi Riosiwarioe wa'api.

¹⁸Ikicha enepamitia eemea suwepori nokiwamechio. Ihta tatakoriniamea aataeo, ma'chi ahpo weerewachi iintoniamepua, nape suwepori iintokamea, ahpo wa'api weerewa na'atamepua, ki ahpo wa'api iyoriapapua, ahpo wa'api weerewao. ¹⁹¿Ki nane'riamemua aamo weerewao, Riosi Riosiwari ohjoerachikoopua, Riosie aamo kiatiameweewewachi? Aamo weerewaa, ki aamo piineriwichio weerewara puuua, ²⁰natekachi taritiamekapa muuua Riosi Taanaraeo. Pu'ka Riosi ahpo Taanara iintoriawichio aamowichioo, iyorika mochtomeri eemea Riosio, yomatiameweewewae.

Nenewiwachi simiyame tuuyewari

7 Ehpeo eeme no'o iinatukeria iyoteka, nehjiamane. Pu'ka aamo te'teria no'o iinatukeriao, ki nenewinia nahki eemea ohso kaawe. ²Nape tijoe ki anachame enesaa ooweruwichioo, ooweruoi ti'tijoewichiooi wa'achitia, ki suwepori nokipuaichioopua, ohso kaawe nenewiwa kaawepua. Epeche kaawepua tijoea, ahpo uupiche ahjama yasiwaa, ki piirechi oowitiameweewewae; oowitiamewai wa'achitiao, piiripi wa'api kuunaeka yasimeripua. ³Uupiraa, ki ahpo wa'inametepua ahpo kuunachio, wa'achitia kuunaraai ahpo kiametepua ahpo uupichio, ⁴uupira weerewaraa kuunara iinuwarakapa, kuunaraai ahpo weerewao, ahpo uupi iinuwarakopapua. ⁵Itapiti weruma simiyame Riosi ahjama nayewameri enesaa, weeka taawe ihsimeri enesaa Riosi ahjama naewakao, toipuapua pehji aamo uupichi ihsiao kuunachitia. Neipa kajasapa aamo Riosichi nayewao, eenechi nokisipuapua pu'kao seenekachi riaorósia, ki aamo anachatekao, ki kaawe aamo iintotemaopua.

⁶Ihji no'o cheemiaa, nooe e'rejerapua, ki Riosie yachatiame nuurari. ⁷No'ochitia ki neewikame enesaa, kaawe enemii eemea, tísia aiwaniachi teetoniamekopapua taamoo, ehpe taawechimio. Nape Riosia ki yooma taamo wa'achi te'teremichio ki'yamepua. Aata teemea neewimichio kiatiamepua, aata piireo ka'i.

⁸Ki neewikameo pehji, kunamukukameoipua tiameo, uupira mukukameoipua tiame, ki nenewisaapua epeche kaawe enemii noochitia. ⁹Nape ki anachame enesaa neewinariao, neewinia nahkipua ohso kaawe, ki neewinawae suwepori iintomichioopua.

¹⁰Nenewikameo chaanania, nape ki nooe e'rachi, Paamira e'rachi chaanania pu'kao. Uupiraa ki toimetepua ahpo kuunao, kuunaraai ki toimetepua ahpo uupio. ¹¹Ahpo kuuna toakamea,

piineri yasimeripua; ki piineri yasinariaa, eenechi ahpo kuunama yasimeripua.

¹²Wahjachi nenewikameo no'o chiiaa, ki taamo Paamirachi eenamepua. Aaata uupira ki Riosichi paparame enesoopua, nape ta'iria kahtiame enesoopua ahpo ahjamao, ki toimeri kuunaraa pu'kao. ¹³Uupiraai ahpo kuuna ki Riosichi paparame enesoo, nape ta'iria kahtiame enesoopua ahpo kuuna ahjamao, ki toimetepua ahpo kuunaoi. ¹⁴Aaata nenewikaio neipao, Eesusichi pichikesoopua kuunarao ootiameo ka'i, nape ootiameo ta'iria kahtiame enesoopua ahpo kuunamao, ki toimete kuunaraa ahpo uupio. Wa'achitia ootiameai, ki Riosichi paparame enesoopua ahpo kuunao, nape ta'iria kahtiame enesoopua ahpo ahjamao, ki toimetepua tiameo ahpo kuunao. ¹⁵Nape aaata neewikame ki Riosichi paparameo ahpo nenewiwao sa'runanaresoopua, Riosichi paparameo, reesisepuamepua sa'rupuawichioo ahpo nenewiretia. Aaata Riosichi paparame ahpo reesisesoo poanatuapuaichioo, kihta ki kaaweruma iintokame tetewipuamepua Riosieo. Pu'ka wa'a tiameo, Riosia reesisiamepua pu'kao, ki nasiwaka mochtipuawichioopua. ¹⁶Puuu uupira Riosichi paparamea, ki toimetepua ahpo kuunao ki paparamekopaopua Riosichio, pu'kao seenekachio paparamerikooipua Riosichio, ahpo uupie ku'itiaopua. Wa'achitia kuunaraai Riosichi paparame enesaa, ki toimetepua ahpo uupio ki Riosichi paparopao, seenekachi kuunarae ku'itiaopua ootiamea, paparamaopua Riosichio.

¹⁷A'chi tiichioi aamo nenewikame teerewachio, kaawe teetoka mochtipuapua, Riosie ku'iwario, a'chi teeka kaaweruma aamo yasitoriaopua ke'chu aamo paaenoi Riosieo, wa'api te'teretoka mochtipuapua Riosichio. Pu'ka masiteka teetoamenia yomachi ti'tiopachioopua. ¹⁸Aaata siichitepuwetiamе enesaa Riosie paetiaio, kihta ki kaawe tiame puuua Riosichio. Ki siichitepuwetiamе enesaa Riosie paetiaio, wa'a tiiaimua kaawepua, kii siichiteputiamekai. ¹⁹Riosiwichioo, aaata siichitepuniamеo, ki siichitepuniamеoi, kihta nateyamepua Riosi kaawe te'terepuao, Riosiwichioo te'ta nateyameraa, ahpo nuurari chiikamera e'weniamerapua. ²⁰Yooma aamo te'tereria ke'chu paaeniai Riosieo, ka'chi tiiamepua Riosichiwichioo. ²¹Tijoea ooweru tiamea, puhkuchitia mochtikame enesaa Riosie aamo paetiaio, ka'chi tiame puuua Riosiwichiooi. Aaata puhkuchitia mochtikamekoio ki puhkuchitia mochtikoio, puhkuchitia yasinaresaa Riosichio, kaawepua, nape sa'rukame yasinaresaa ki puhkuchitia mochiwao, kaawechipua tiame. ²²Puuu puhkuchitia Riosie paetiapao, sa'runatiame itipiamepua tatakorio, puuua waikao, Riosie Weratiamekamera ihsika yasitomerikapaopua, wa'apitia puhkuchitia yasitoaiopua. Puuu ki puhkuchitia

yasitoaiopua, Riosie paaetiapaopua, ki puhkuchitia oiaiopua, Riosie Weratiamechi puhkuka tiamekaitepua, Riosi yooreka yasitomerikapua wa'asi. ²³ Apoe Paamirao taamo taripariopao, apoe Paamiraterere mochtomeri teemea, pu'kachewichio yorakeka, ki tijoeekamera taritiamekapa. ²⁴ Waikao poponiwa pipiniwaa tiame wa'a teeresoo, ta'iria mochtopuapua Riosichio, ki se'wika ahjachio, puuu pukeri aamo teeriaio, ka'chi tiamepua Riosichio.

²⁵ Ehpeo, ki nenewiame pehjichi simiyame nayewamane. Ki nenewiamewichioopua pehjio, kihta eetiame tuuyeniamenia no'o Paamirae Eesusieo, nape no'o e'rachitiao chanimania. ²⁶ No'o e'rachitiao, yooma aaata oowerua ti'tijoeai, wa'apitia ki nenewika itipisaa kaawe enemiipua, ki teesa kokosa tiame simiyame teetoamekopa ehpe taawechiamio. ²⁷ Pukaepao uupieme enesaa, ka'te toimitiapua. Ki uupieme enesaa, wa'atia itipipuapua. ²⁸ Aaata ki neewiai neewisaa, ki tatakori puuuu. Nape aaata neewikame mochikamea pu'ka aiwari eenoio, tísia kokosa teeremeripua. Pu'kao ki tísia aiwamichioo wa'a e'ramenia, ki nenewikame mochisaa epeche kaawe enemiopua.

²⁹ Poponiwa pipiniwa tiame, kiisi mehka toio tuuka chaaninia tísia kokosa aiwapuameo. Ehpe waanamio uupiemea, ki uupiemechitia mochisaa kaawe enemiipua. ³⁰ Puuu tísia naarakomeria, ki naarakosaa kaawe enemiipua. Puuu kaawe erakoamea ehpe taawechio, ki kaawe erakoamechitia te'teresaa kaawe enemiipua. Puuu itapiti tarakamea, ki tarakamechitia teeresaa kaawe enemiipua. ³¹ Aaata i'ka weechi paarasarika yasitoamea, kihta ahpo paarasatiachitia, ahpo tetewisaa kaawe enemiipua. Wa'a erakoka mochtomete teemea, ehpe taawechiamio tísia aiwaniachikopaopua. Wa'a te'teretoka ohjoemete teemea, yooma i'ka wehjoarichi paarasatetiameopua, kiisi mehka teetoamekoopua kihta itipimerikopua kajuka.

³² Wa'a aamo chaaniame neea ka'chi teeremichioopua aamoo, wa'a ikiwame taawechioopua. Tijoe ki neewikamea, ahpoche inateka yasitomeripua, Riosikamera kaawe eratepuawichioopua. ³³ Tijoe neewikamea, ahpoche ahpo uupima neesetowa teetomeripua, itapiti nakiya i'yesika. Riosi kaawe eratewache teetomeri puuuu, ahpo uupi tiame. ³⁴ Oowitiame ki neewikamea, Eesusi Paamirachiche simiyame neesetomeri puuuu, Riosikamera kaawe erateka. Nape aaata ooitiamie neewisaapa, ki Eesusi Paamirache kaawe eratemeripua, ahpo kuuna tiame kaawe eratemeripua.

³⁵ Ihji no'o chiiaa ki teesa kaawe teeremichioopua amochio, ki utewaeme aamo nuureka chiiamenia i'kao, ki te'ta tehki aamo teetomichio chiiamenia aamo Riosi tehkiwachi nokisiachioopua, ahkasi tísia aiwari taawechi asiyachisioopua.

³⁶Aaata ki anachame ahpo neewimiao, aaataoi ahpo u'matoame erasaopua ahpo neewimiao, neewimeripua neewinariaa, ka'chitepua neewikaio, ki tatakorikopa. ³⁷Aaata ki neewika pu'seriamе, piineriche ohjoenariamea, kaawepua wa'a e'rai. ³⁸Wa'a teesoo taamo aiwamiachi teetoachio ehpe taawechiamio, aaata neewinaresaa kaawepua, nape ki neewinaresaa epeche kaawepua.

³⁹Nenewiniamechi tiameo i'ka chanimane. Uupira Riosichi paparamea, ahpo kuunachi ihcheka yasimetepua, ahkasi ahpo kuuna mukuyachisi. Ahpo kuuna mukisooa puuua, na'sokame itipiamepua ahpo kuunachio, kaawe neewimeripua piirechi ahjamao neewinaresaa, nape Riosichi paparame ahjamache tijoe. ⁴⁰Nape noochio e'ramenia pu'kao, ki eenechi neewisaapua, epeche ta'iria yasimeripua, Riosioi wa'achi e'rameko e'ramenia noochitia.

Kooame ri'riosi oowetiame

8 Ehpeo itapiti ri'riosiwati kohseka ooweniame nayewamane. Yomarika teeme te'ta machiwarieka mochitoamepua, pu'ka ri'riosi oowewewachi simiyameo. Nape aaata te'ta Riosi nakira machika yasitoamea, ki ahpo weruma e'raka yasitometepua, pu'ka oowewarichi simiyame ahpo machiyao. Pu'ka oowewarichi simiyame nayewiaio, kaawe aamo uuka, nayewapuapua pukachi simiyameo. ²Aaata ahpo te'ta siinto machiyame maayamea, seenekachioi kihta te'ta machiyamekoipu puuua. ³Nape aaata ahpo kaawe e'reka katewiameopua itapitio, kaawe iintokame teteiwamepua, taamo Noono te'pa kahtiameeopua. Nape kaawe ahpo nakika mochitoamea, ka'karuma nokaka mochitoame teteiwamepua Riosieo.

⁴Puuu ahpo riosiwachitia uuka manakeniamea, oowera wa'a nokiwame puuua kihtawichio. Nape teeme taamo Noono Riosichi paparamea, yoomahka nane'riame teemea, puuu ri'riosiwaa, kihta kaaweruma iintoamekopua taamowichioo, tísia manakeniaipua pu'kawichioo. Teemea taamowichioo, piiripi wa'api Riosipua, kihta muuwaemekamera ri'riosi. ⁵Muuwaeme ti'tijoeria, ki ookapi iintuamekotipua ri'riosio i'wa weechio tewekachiopua tiameo, utewari iinuemea. ⁶Nape teemea ki wa'a chaachapamepua, piiripi wa'apikotipua taamo Noono Riosio, puuu apoea, yooma ihta itapiti iintokamepua weechi iintuameo, tewekachi iintuameopua tiame. Weechioi, piiripi wa'api te'ta Paamiraeme teemea, Apoe Riosie Weratiame, Apoe Eesusikamera te'ta iyoriniamera.

⁷Nape ki yooma Eesusichi paparame nane'riamepua, ri'riosi manaketiamе sa'pa koi'wameo, ka'chi tiamekopua Riosiwichioo pu'ka sa'pa manaketiamе ko'kotioiopua Riosichi paparameo. We'wemera Eesusichi paparakamea, pukerio ri'riosi manakeka mochitoriamea, kiisi konariamepua ri'riosi sa'pa manaketiamеo,

pu'ka koayaioopua, pu'ka ri'riosikamera iyoriameka erakoamekapa. Pukaepa ki ko'kome erakoamepua pu'kao, ki na'atapuawichiopua ahpo Riosichi iyoriwao. ⁸Nape tel'ta pichiwaa ihjipua, kihta kooame koi'wae taamo kaawe teeretiamie Riosia, apochio. Wa'a tiachiopua, ri'riosi manaketiamie sa'pa koi'wamea, ki epeche kaawe taamo tetewiniame Riosieo, ohsooi ki kaawe taamo tetewiniame Riosieoi. ⁹Nape pu'ka kooameo ka'chi aamo ikitio e'raipua Riosichio, ka'chi eramichiopua weemera Riosichi eenakameo, ki ko'kopuapua ri'riosi oowetiamie, aaata pu'ka tetewachiopua, ki aaata aamo ki kaawe eramichiopua. ¹⁰Aaata aamo ri'riosi oowetiamie sa'pa koayame tetewisaa, pu'ka ri'riosi oowetiamie ko'komo orapasaapa tiame, ko'komapua koayao, nape Riosi nekamio e'raka. ¹¹Wa'a iintosaamua, tatakoritemamua aamo Riosichi pooniwao piiniwaoio, apoe Riosie Weratiamie pu'kawichio mukukameopua tiame. ¹²Wa'a teesoo wa'a iintokamea, na'atamepua ahpo poonio, kaaweruma inataopua Riosichio. Wa'a teekao muuuai, kiisi kaawe itipiamemua Eesusichioi, Riosie Weratiamiechio. Wa'a iintosaamua, tel'ta tatakorieme muuuu. ¹³Wa'a teeresoo pu'ka kooameo, tatakorichi wichitiamie enesooopua poonio, ohso kaawe neeeai kiisi ko'komapua pu'kao, ki seenampa.

Eesusie weratiamieo ihtana ahpo iintomia reesiseri iinuwewa

9 No'o chaachapania nayewamania ehpeo, aaata wa'amahkao chaachapatapua, ki Eesusie weratiamiekopua no'oo. Nape neeeaa chaanenapua pu'kao, pichiwa Apoe Eesusie no'o weratiamiekopua, nooe tetewikapapua Eesusio, neipa meritoio, eenechi oijenakame mukukaio. Apoe wa'api no'o chaanekamekopapua, amochi upamichiopua ahpo no'o aamo tuuyenurario, puuupua no'oe aamoe inamuriao, no'o nayewatusiao. ¿Ki pu'ka Eesusichi simiyame no'o aamo nayeweria pichikekamekosa eemea? ²Wahjachio ki no'o Eesusie weratiamieko erakoiopua, eemea ki wa'achi erakometepua, wahjachitiao. Eeme wa'api no'o u'paria Eesusi chiia pichikekame enesaa, eeme wa'api no'o Eesusie weratiamie uukamekai ikikamekapa. ¿Ki wa'akosa erakoame eemea?

³Ihji no'o nehpuwaka chiiao, ki no'o Eesusie weratiamieko erakoamerawichiopua, no'o masitiao kihta nateyo tuuyamekopua. ⁴Pu'kao chaaniamenia, apoe Eesusiko tuuyamenia wa'a tiame masitekaopua kooamechi simiyameo. Apoe Eesusia cheekamepua, ihtaoi kooame enesaa, kihta ki iyoriwa tiamekopua Riosiwichioo, ihta iijiniameoi. Wa'a tel'teriamie enesaa teemea Eesusichio, iinue teemea taamo ku'ipua, ihtaoieo taamo nakisiao, kooameoi, neeroioi taamo ooweniamie taamo paramoo. ⁵Teemeai Eesusichi simiyame nayewatiamea, iinuemepua tiameo, taamo yeetoka ohjomiaopua taamo uupio uupiameraa, Peerochitiaopua, wahjachi

Eesusi ajawariaopua, Eesusi ahpo yeeyechi poponiwaopua tiame. ⁶Neeea Wenawe tiameo, ki ujupiekapa teemea, ¿ki iinuemejuare teemea, taamo ihkokeniame ko'komiao? ⁷¿Aatana soontaro ahpo mochiwawichio nasiwaio, ki iinuetarepua ahpo ko'kotepuao? ¿Aatana itapiti echakai, ki ko'kotapua taakeriao? ¿Aatana chiiwa neesetoameaio, ki iijitarepua mu'ira ihpaketiameopua? ⁸I'ka no'o chiiiao, ki nooechi eenameche maaepuapua. I'ka wa'a tiameo, wa'achi chiiame Moiseai Ehkoriaami Iyoterichio. ⁹Wa'a cheekame Moisea, eee cheekao: “Oisio ka'te to'pemitiapua chu'wachio, tekeka okayaio, ko'komichioo.” ¿Oisi nayewaka cheeriamenapu wa'a cheekao? ¹⁰Ka'ii. Taamo nayewaka cheerepua Riosichi tekipaname. Aaata yoomoka echayamea, aaata okitiame ekasuamea tiame, na'pa puuuu, ahpo echaria taakeria, ahpo naachutemeri puuuu. ¹¹Teemea amochi echakameai tiamea, Riosi kaaweruma tuuyewario, ¿ki kaawe e'raka taamo ku'ipuame maaena eemea taamo ko'komiao? ¹²Aaata ki Riosi tekipaname nateteniame enesoo, ¿ki epeche iinueme ohjoare teemea, taamo natetepuameopua, Riosichi tekipanamekapapua?

Nape wa'a tiiai teemea, kihta koparowa inataka nokisiame teemea i'ka Riosi tehkiwachio, ki aaata taamo koparoame tewamichiopua, Riosie Weratiame nayewatuwaopua. ¹³¿Ki nane'rena eemea wa'a tiopachi tekipanameo, wa'api tiopachi iintuame kianiamekopua kooameo? ¿Ki nane'renakoi eemea, puuu tiopachi paamiratuamea, wa'api Riosi tepaweterachi toatiame, koayamekopua? ¹⁴Wa'achi chiiame Riosiai Iyoterichio, aaata Riosichi newipari nayewatuamea, kiapuamekopua ko'kometio. ¹⁵Nape neeea, seenepioi ki itakamepua no'o kiapua teerewiao. Ki itaka chiiamenia aamoo, i'ka iyoterichi no'o chiiiao. Neeea wa'a iintonaresaa, mukimania ohso kaawe, ki wa'atia wekamichiopua no'o wa'atia kaawe e'rewaopua, no'o nooe i'yaka koi'sika tekipanakaopua.

¹⁶Neeea, ki no'o weruma eratewawichio ihsiamie neeea, Riosi tehki yoorakaopua tuuyesikao. Neeea, utewachi no'o yoramio e'raninia i'ka tehki, ki yorasaania ki nu'unti yuuwesimiinia. ¹⁷Nape i'ka tehki, nooe no'o kaawe e'rachie ihsiamie enesaania, no'o natetepuame tiame neeea. Nape i'ka tehki no'o yoorao, ki nooe e'rachi ihsiamenia, Apoe Riosie Weratiame no'o nuurekamekopa i'kao. ¹⁸Wa'a tiiachipao neeea i'ka tehki, ¿ihtanakamerajoarepu no'o natetewaa? Puuu no'o natetewaa ihjipua: Tísia no'o pu'seriapua naewatukao, Eesusi no'o nuureria nayewatumichioopua pu'kao, i'ka tísia te'ta Riosi kaaweruma tuuyewarikopapua, nape pu'kao, kiisi kihta natekachi, aataoi kihta itanesikaopua ku'iwao, ihtaio no'o ku'iniameoipua, iinuekai neeéa, no'o natetepuawao, Riosichi tekipanamekapao.

¹⁹Ki aaata puhkukainia, yoomawichio puhkuchitia tekipanamenia, epeche muuwaeme oowe erapatenariapa ti'tijoe oowerua tiameo, Eesusichi paparamichioo. ²⁰I'isaeri ti'tijoeriekachi enasaania, isaeri tijochitia no'o uuyamenia wa'ao, epeche muuwaeme oowe erapatenariapa taamo Paamira Eesusichio, yooma napati ti'tijoe ooweru tiame. Moise nuurari nokiwachi enasaoio, Moise nuurari nokiwatere ijisiamenia, epeche ti'tjoeri oowe erapatenariapa no'o Paamira Eesusichioo. Neeea wa'a oiyaio, ki Moise nokiwatere tiamekaitenia. ²¹Seesenu nokiwachi eenakainia ki Moise nuurewa nokiwachio, pu'ka seesenu nokayachitia no'o uuyamenia, epeche tewinariapa pu'ka ti'tjoerichio, no'o Paamira Eesusichi paparamerio, ti'tijoe ooweruopua tiameo. Nape pu'ka ki Moise nuurarichi mochitoamechitia ihisiaio, Riosie Weratiame yasitoamenia, Riosi nuurariterechitia. ²²Neeea weemera te'teriami Paamirachi eenakaio, pukeri o'iniamechitia nayewiamenia pu'kao, Riosichi simiyameo, epeche tewinariapua pukachio, Eesusi Riosie Weratiamechi paparamichioo, ti'tijoe ooweruopua tiameo. A'chikoitia no'o uuka ihisiamenia, a'chikoitia iintoka tewinariapa, Paamirawichioopua ti'tioeo. ²³Yooma pu'ka ihisiamenia, epeche mehtamichioopua Riosi kaaweruma tuuyewario, epeche muuepari teerepuawichioopua Paamirachio, no'oo epeche tísia kaawe e'rewa eramichioopua tiaméo.

²⁴Nane'riame eemeapa, aaata u'masiwa te'ewa newitoniaméo, piiripi wa'api newitoamepua ahpo natetepuawichioo. Ujumasa naaju, Riosichi tekipanawao, newitoka kaawe teetokaopua, itapiti Riosi kaawe e'rewa aamo kiapuaichioopua aamoo. ²⁵Yooma aaata newitoka te'yamea, kaawe ahpo neesetoamepua weerewachio, oowera raureri kuhsisawa mosokitewa yowitai, kiisioi tehpe e'rame; nape teemea Riosichi tekipanawao, kiisi wahjiamé kiapuamewichio te'yameka nokayámepua. ²⁶Neeea no'o teetoao Riosiwichio tehkio tísia no'o kaawe neesetoamepua, ki no'o se'wi teetowichioopua ihta itapitieopua, ki no'o kajuteme tiaopua Riosichi tehkiwao. Neeea ki eekachi wepayamechitia ihisiamé, aaatachi ahpo nasiwamiapa ahpo penitiamechitiao. Neeea no'o Riosie kiapuamekamera, te'ta inatatoka teetoame neee, i'ka Riosichi tehkiwao. ²⁷Pu'kawichiokamera neee, tísia kaawe neesetoamenia no'o weerewao, kiisi no'o so'mipamichioopua ki kaawerumachi wichipua. Neeea wa'a tiame teetoamenia, Riosio kateweniachi taawechio, kihta no'o ki kiapua teerepuawichioopua Riosie nuutewa no'o kiapua, weechi kahtiaio tísia kaawe masitekamekaiopua.

Ri'riosichi paparaniamé wa'inewa

10 Riosichi poponiwa pipiniwa tiame ki natakepajeraninia, yooma taamo ehkoriaimi mochiriamé, Riosio toomaritere neesetotiamé kopua siimpachio; yooma pirena uumatokame Riosi

wahjoneriachi pa'weo,
Eejito soontarochi
newipamichioo.

²Wa'a tiiachiohua,
Riosie toomaritere
nokisitiamée
wakiwechiami
nokisiaiopua, Pa'we
Sehtanamechi
wanamika

paaterehua, pukae
wa'a paatetiamee
paatotiameka

tiiame itipirehua Moise ahjamao, Riosi neesetowatere pirenatuka itipikaopua. ³Yooma puuu ti'tijoea oowerua tiame, wakiwechiami nokisikamea, tewekachi eename kooame ko'kakamehua, Riosie ahpo kiaretia. ⁴Ehkoriami wakiwechi nokisiameapua tiameo, yoomahka e'pechi pajenakame nerojikamehua tiameo. Puuu e'pea ehpiamio, Apoe Riosie Weratiamekaitehua, pukachi nerojiame teemea, nape puuu neeroi taamo nerojiaa, ki wahjiamesi ahjari teereniamehua. ⁵Nape Riosia, muuwaeme ki apochi paparaai nerojikameo pu'ka e'pechi pajenakame neeroio, kiisi kaawe e'reka tetewarehua pu'kao. Pukaepa yooma wahjiparehua, wakiwechiami nokisinioio.

⁶Yooma puuu ehkoriami ikitiameo, pu'ka ne'netoka seeweka, taamo Riosichi iyorika mochtomichio ikitiame puuu, ki pu'ka te'tereria teerepuawichiohua. ⁷Pukaepa eemea, ka'te ri'riosichi paparamitiahua ehkoriami nokisiriame ookapio nokisiriachitiao. Pu'ka noonowiria naewaka chiiame Ehkoriami Iyoteria, eee cheekao: "Ti'tijoea weesero netetiame, pahkoterehua ahpo riosichitiao, nawajika yaawekaopua tiameo." ⁸Ka'te wa'a nokimitia eemea suwepori nokiawo. Wa'a nokisaa eemea yooma wahjipamaoi eemeai, pu'ka ehkoriami piire weerewa paika miiri wahjipakamechitia, piie taawechi wa'apiopua. ⁹Ka'te aatiatamua, te'ta aamo Paamiraopua, ehkoriami mochiriamea wa'a nokaka wahjipakamehua, siioie ki'kiretiao. ¹⁰Ka'te Riosi we'sapapuame chanimitiamua, ehkoriami mochiriamea wa'a chaachapaka Riosio, wahjipakamehua.

¹¹Pu'ka taawechiami ikitiame seeweka nokisimete teemea, Riosi iyorikao. Pu'kawichio iyotetiame Ehkoriami Iyoterichi chiiiao, pu'ka wa'a ikitiame ne'neka pepenipamichiohua taamoo, Riosio iyoriniakopua pu'kao. Wa'a teetomeri teemea ehpe taawechiami Riosichi mochtioamea. ¹²Pukaepa aamo ahpo inateka mochtiohuapua, amochi pewatiame tiio e'roio ki tatakoriichi wichitepuameo, senawato wa'a e'rai tatakoriichi wichimakoipua

*Moisea Riosie ahpo muuwari ahjamao,
wakiyachi uumatoka paonani
Pa'we Sehtanamechio. (10:2)*

muuuai. ¹³Yooma ihta tatakori iintonarewaa, wa'api teerekamepua ehkoriai o'iniao. Nape piiripikoi puuua, ki iinuemepua ki newitowao. Aaata pu'ka tatakori ahpo pa'panisusoopua, Riosi waapi kahtiamepua, aamo ku'ipaka newitopuawichioopua pu'ka tatakori aamo pa'panisuwao.

¹⁴Wa'a teesoo, kaawe aamo neesetoka mochitopuapua amochio, kihta tatakori aamo panisutomichioopua apochio, ri'riosiwachi paparamichioo. ¹⁵Nane'riamenia aamoo, ahsepari ijinatamekopua, no'o aamo chaaniao, aamoe ne'nemichioopua te'ta kaawerumakoopua ki kaawerumakooiopua. ¹⁶Teemea taamo Paamira Aari Koi'wa koayaio, iijipasochi iijiwa ijinioiopua, yoomahka pirena Riosichi cheriwema ki'yame teemea, Riosie Weratiame taamo pejanawaka wi'suriopua ahpo eerarao, kurusichi meritiaio. Pu'ka paani koi'wao, Riosie Weratiame taamo pejana mukuria inatepaka, nokayame teemea. Pu'ka Eesusi Aari Koi'wame paani ko'kosaa, yoomahka piiripi inatari enepame teemea, Eesusi Riosie Weratiame weerewachio. ¹⁷Muuwaemekai teemea, piiripi wa'api enepame teemea, piiripi paanichi wa'api koayamekapa.

¹⁸Wa'achi piiripi enepaniame erakoka nokariaipua tiameo, ehkoriai i'isaeriai ahpo Riosi manaweria sa'pa koayaiopua. ¹⁹Puuu ki Riosichi pichikiameai wa'achi piiripi enepaniame erakoka koayaiopua tiame, pu'ka ahpo ri'riosiwa manakeriaopua. Nape wa'achi nokayaiopua kihta nateyame enerepua tatakori puhjepuao, kihtaioi, itapitiwichio yoratiaio. Pukaepa Eesusi Aari Koi'wa piiripichitia enepaniame ko'kakamea, toimete puuua ahpo ri'riosiwa manakiaio. ²⁰Pu'ka ri'riosi netetiame manakiamea, Satanasi ku'iwarikamera iyoriamepua, ki Riosikamera. Pukaepa neeea pu'ka ahjama, kihta ahjama te'terejeraninia. ²¹Ka'chi iika iyoriniame ooka teekoo, Satanasi iyorisikao taamo Paamira Eesusi iyorisikaopua tiame. ²²¿Ihtana erakoame eemea wa'a nokayapao? ¿Nekatetariame eemea naaju taamo Paamira Eesusio? ¿Ki ehkoriai mochiriamechitia i'isaeri nokayamekosa eemea, wa'a nokakaopua nekamuchepatekamepua Riosio? ¿Newitomerikosa erakoame eemea Riosio?

Ahpo nakika ki o'yaeka, te'terewa mochiwa Riosie Weratiamechi

²³Riosia yooma ihta taamo nokimiao, taamo toanipua toayao, nape ki yooma taamo nokaya kaawe tiame, aaatachioi taamo piirechioi ki kaawe wichiyamepua, taamoo, kaawe te'tepuao aaata ahjamao taamo piirechichio. ²⁴Aaataai ka'te aamo kaawe teerewache i'yapuapua, ohso kaawe wichiyame nokipuapua aamo wahjachioi.

²⁵Muuua sa'pa tarayaio kihta ahka eename iinatukeka taripuapua. Aaata aamochitia Riosichi paparame inamusaa, pu'ka sa'pao ri'riosi

manaketiamekoopua, ki kaawe tiio erapamaoipua amochio weemera paparama enesaa Riosichio, puuu inamukamea ki koi'wameko e'rapa ri'riosi manaketiaméo. ²⁶Ohso kaawe pu'ka sa'pa tarayaio, ka'te iinatukemitiamua ahka eenameo, ki aaata a'chi e'remichiopua aamoo, aaataai weemera Riosichi paparaméa.

²⁷Aaata ki Paamirachi paparaméé paajutetiaapua ko'komichioo, siminariaa siimpuapua. Ihta itapiti kooame weeretiaa, kihta iinatuéka ko'kopuapua pu'ka sa'pao, ahka eenamekoopua. Aaata aamochitia Riosichi paparakame inamukamea, ri'riosi manaketiamekoopua pu'ka sa'pao aamo ko'komiao, ki kaawe aamo ihsio erapamapua, ki koayamekapa puúua pu'ka sa'pa ri'riosi manaketiaméo, aamooapua te'ta Riosichi paparama nane'riame enesaa. ²⁸Nape aaata ri'riosi manawetiame tuusoopua, ohso kaawe ki ko'kopuapua pu'kao, ki aaata aamo ki kaawe erakomichioopua. ²⁹Muuua nane'riamekai ka'chi tiamekopua Riosiwichioo ko'kotioio, ohso kaawe ki ko'kopuapua pu'kao, ka'chi eratepuawichioopua aamo piirechio.

Aaata ahka no'o iinatuketariareoipua: “¿Aatia a'chi chaanetariaania no'oo aaataeo ki noochitia e'rameeopua? ³⁰No'oo ihta kooame ko'komiao, Riosi cheriwema ki'yaka koayame no'o enesoo, ¿aatia ki kaawe ihsio tuutarepua aaataa pu'ka no'o koayao, ki wa'a no'o chaaneme tiiao?” Wa'atepua tiiao, nape teemea iwapakamea Riosichi simiyameo, taamo inatemetepua ohso kaaweo, ki aaata ki kaawe erakomichioopua tamochio. ³¹Ohso kaawe yooma taamo nokayao, Riosikamera kaawe eratewa nokisinia kaawepua, apoeopua, taamo tetewamekopua, ihtaioi taamo nokayaopua, koi'wamechi simiyameo, itapiti taamo iijiaoipua. ³²Ka'te nokimitia eemea, aaata tatakoriichi wichipuatepua tiameo, isaeri ti'tijoerioi, ki isaeri ti'tijoerioi, aaataoipua Riosichi paparaméio, Riosi tioparachi ki pusie teteiwamechi mochitoameo. ³³Neeea wa'a teetoamepua, yooma aaatachioi kaawe teetokaopua. Wa'a teetoame neeea, ki no'owichioche inisiamekapa inatatokao; wahjachi aaataoichi inataka wa'a inisiamé neeea, pu'kao, newipari ahsepamichiopua tiameo, taamo Noono te'pa kahtiaméchiopua.

11 No'o teetoachitia teetopuapua, no'oo no'o Paamira Eesusi teetoriachitia teetoao.

Aachin te'teremia oowerua napawitiachio

²Kaawe chupena kaawe noonoire eemea, ki no'o natakepaka no'o aamo masiteriaopua, yooma kaawe teetokaopua, te'ta no'o aamo masiteriachitiaopua. ³Ehpeo mo'oratuamechi simiyame aamo nayewemane, ehpe taawe chiami te'teretopuame. Aaata ahpo

uupi mo'oratuamea, kuunarapua. Aaata kuunara mo'oratuamea, Riosie Weratiamepua. Taamo Paamira Riosie Weratiame mo'oratuamea, Apoe taamo Noono Riosipua, tewekachi kahtieme. ⁴Aaata tijoe Riosichi nayewamea, aaata ti'tijoeri Riosie tuuyewa masiteka ihsiaamea, mo'kori pujisá ihsimetepua. Ki mo'kori pujisa ihsiaamea, ki iyoriamepua Riosie Weratiameo, ahpo mo'orachitia teeretoameo. ⁵Aaata oowitiamea, mokoraeka ihsimeripua Riosichi nayewaio, aaataoi Riosichi simiyame nayewiaio. Ki mokoraeka ihsisaapua, ki ahpo mo'oechitia yooriame enemapua ahpo kuunao. Ki mokoraeka ihsisaapua ooitamea, sikika tehpunatiameka tiamepua kuuparao, ahpo kuunachitia mo'oratuame. ⁶Ki yoorenariameopua mokoraeka ihsiwao, sikinia nahkipua kuuparao. Nape suuwe e'rame enesaapua ahpo kuupara sikiwao, mokoratamapua Riosi nayewiaio. ⁷Tijoea, pujisa ihsimetepua mo'korio, Riosi mo'oratuwa tetewitekapa i'ka weechi ti'tijoerio. Oowerua, ti'tijoe mo'oratuwa tetewitame puua. ⁸Wa'ate ihjia, pukeri o'icharichio tijoea, ki oowitiamechi enepatetiamekapa puua, oowitiamekamera tijoechi ma'chipaka netetiamekapapua. ⁹Ki tjoekamera, oowitiamewichio enepatetiamepua, oowitiamekamera, tjoewichio enepatetiamepua. ¹⁰Pukaepa oowerua, mokoraeka nokimeripua Riosi paparaka nayewamia napawitiachio. Puu ooweru mokoraraa, ahpo kuunae neesetoniam ne'netiamepua, Riosi ku'iwari te'teriachitia tewekachi Riosichio. ¹¹Nape Riosichi te'tereniamea, napati ahpo tetewiniamepua kuunaraai uupiraai tiame, nenekutia ahpo nakirewaemekapapua. Wa'a tiapa puua, aaatai ki ohjoemepua, ki ahpo nenekuti ku'iwaeo, pe'yachi ooweru ku'iwaeoi ti'tijoeo, ti'tijoeoi ku'iwaoi ooweruo, napati ahpo ku'iniamepua. ¹²Pukeri o'inia oowitiameo, tijoechi o'inia enepatetiamekapao, wa'a o'inia ti'tijoea, ahpo ooitame yeeyechi naawamepua.

¹³Pu'ka ooweru mo'o mo'porawachi simiyameo, ¿ihtana inatame eemea pu'kao, Riosichi nayewamia napawitiachio? ¹⁴Wee, i'ka no'o aamo chaaniao kaawe inatamitiamua: ti'tijoea ehpe taawechiamio, sikitiame ohjoamepua kuupao, ¹⁵oowerua tepekuma kuupaeka ohjoamepua ehpe taawechiamio; wa'atiame kiatiamekapa oowitiame enepatetiachisi o'inia, pu'ka kuuparaeo ahpo mokoraeka teeremichio. ¹⁶Wa'a tiachio neea, te'ta iyoriwa Riosi ahjama nayewamiaopua napawitiachio, ihtaoi Riosie ahpo nane'retetiame napawitiachi mochikame nayewenariaoi, aaata oowitiame mokoraerjaninia itapitie pahchao. Aaata i'ka no'o nokiwajera ki wa'a e'ramea, nane'remeri aaatai teeme i'wa mochiwachi napawiniachio, wa'ami ahka napawiniachioi, piirechi nokiwa iinueme.

Eesusi Aari Ko'karia inatepari, ki kaawe nokisiwa

¹⁷I'ka ehpe aamo no'o nayewemiachio, ki peenia tiame aamo nayewamania, aamo Koorintio mochitoameopua tiopachi. Eemea wa'a tiopachi aamo nanapawichio, epeche epecheche ki kaawerumachi teetoamekatapua. ¹⁸Pahcha simiyamechio i'ka cheemane, ki napati yooma eeme, aamo wa'achitia inatakamekatapua. Pichikiamenia pu'ka wa'a tiio tuuwameo, nape ki yooma. ¹⁹Neeea pu'ka ki amochitia Eesusichi te'ta paparameo, poanatuapua pu'kao amochio, kaawe aamo nokisipuawichioipua waikao pu'ka Eesusi Aari Ko'karia inatepariopua. ²⁰Eemea pu'ka poanatuameo, amochi itipisooipua Eesusi Aari Ko'karia inateparia, ki Eesusi Aari Ko'kari enemii puuuu, ki kaawe nokimekapapua wa'ao. ²¹Puuu amochi poanatamiaa, pahcha koayamekatapua ke'chu yoomahka mochipanioipua ko'komiao, kihta tooeka neipa e'eneri ko'komiaoipua. Wahjachi puuuu tiameo, tísia nawajamekatapua wa'ao. ²²Puuu wa'a nokayamea, ahpo petechi ko'kosa e'enametepua. Puuu ki ko'kosa e'enakamea wa'ao, suuwe erapo nokayamepua wa'ao, pu'ka wa'a nokayopa wa'ao, ma'chi ki Riosichi paparamea, na'areka tetewimapua wa'a tiopachi te'ta Riosichi paparameopua. Puuu neipa e'enakameaipua, te'ta Eesusichi paparameaipua, kiisi kaawe erakomaai puuuu, kihta kitereriopua ko'kometio. ¿Kaawekosa no'o eramio maayame eemea, pu'ka wa'a aamo nokayao? Ka'iii. Ka'chitia.

Paamira Eesusi Aari Ko'kari

(Maateo 26:26-29; Marako 14:22-25; Ruuka 22:14-20)

²³Neeea eenechi aamo chaanemania, taamo Paamira Eesusi Aari Ko'karichi simiyameo. Taamo Paamira Eesusia, kooame yoranurariaipua Semejenato pahkokoi ko'kopuameo, ahpo ajawaria ahjama ko'kopuameopua ariwatopio, pu'ka wa'api tukawarichi, noriwi nehjiretiame Eesusi Uurási tewaniameeo, ²⁴ko'kosepatioopao Semejenato pahkokoi koi'wameo, Eesusia waikao, piiripi paani uusa chi'wanasaopua, cheriwema kiasapapua Riosio, yooma ahpo ajawaria naachuterepua cheekao: “Ihji paania no'o weerewapua, no'o aamowichio pejanaka kiamía. Ko'komitiapua i'kao. I'ka no'o iintoao, yooraka mochitopuapua, i'ka yoorai no'o inatepaka mochitopuawichioo, ihjia, ehpe wa'api aamo tatakoriawichioo, aamo pejanaka no'o iintomiaopua.” ²⁵Wa'a cheesaopua tiameo, iijipasoo to'wame uusaapua cheerepua: “Ihji paasochi iijiwaa, no'o eerapua wi'sumeri, no'o weemera kateweri yomatiamie ti'tijoeriwichio ooweruriwichioopua tiame, pichiwatakaopua. I'ka no'o iintoaoipua tiameo, yooraka

mochitopuapua. Senepi i'ka yooraiio eemea, no'o aamowichio iintoria inatepaka mochtitopuapua.”
 26 Pukaepa pu'ka taawechi o'inia, senepi yooraiopua i'ka Paamira ko'kariaopua paani, iijiriaopua tiame, Paamira iintoria inatepaka nokayame teemea. Ahkasi Eesusi Riosie Weratiame eenachisi, wa'a teetoka nokisimeri teemea.

Eesusia ahpo eerako tuunapua ahpo weemera kateweri pichiwatameo, yomatiam wehjoarichi ti'tijoeriwichioo. (11:26)

Achini e'raka uupuame, i'ka Paamira Aari Ko'kari inatepasiwa

27 Puuu ki paparamea Eesusichio, ki ko'komeripua i'ka Paamira paanio, paasochi iijiwaoiopua, ka'i. Aata ki Eesusichi paparai iijisaapua, ki iyoriamepua Eesusi iintoriaopua, ahpo weerewaeo.
 28 Puuua, ke'chu koayaiopua iijiaiopua pu'kao, ahpo ne'nesa iintometepua ahpo iikachio, kaawe ohjoarepua ki kaawe ohjoarekoi.
 29 Taamo Paamira Aari Ko'kari ihsiaio koaka, ki Eesusi taamowichio iintoria inataka ko'kakamea, kokosapuame puuua Riosieo. 30 Pukaepa ki Eesusi ahpowichio iintorio inataka ko'kakamea pu'kao, a'chikoi ikikamepua kokorepakao, aataa ahkasioi wahjipakamepua. 31 Nape teemea kaawe taamo ne'nekameo yooreminao, kihta seewemetepua Riosi kokosario, kihta a'chi tiamekapapua tamochio. 32 Nape Riosie itapiti iintoriawichio taamo teritiaa, ahpo iyoripua pepenipamichio ihsiamepua, nape taamo ki te'ta kokosarie, kii ki Riosichi pichikiamechitia.

33 Poponiwa pipiniwa tiame, Eesusi Paamira aari koi'ra inatepari ko'komia napawisaa, pu'ka piiripi paani chi'wanasa naachutetiaio, puuyepuapua pu'ka naachutakame ko'komioio, yoomahka pirena ko'kopuawichio. 34 Yooma aata wa'a napawiniachi e'enameria, ahpo petechi ko'kosa e'enuapua, ki chorowapuawichio. Wa'hjachi itapiti katewepuameo, wa'a enasa katewemania pu'kao.

Riosi Riosiwari aachin teeka taamo ki'ya

12 Ehpeo no'o Riosichi poponiwa pipiniwaopua tiame, Riosi Riosiwari ku'iwarichi simiyame aamo nayewemane, ki wa'atia itipimichio. Aamoo, ki pahtekao, Riosi Riosiwari ku'yao.

²Nane'riame eemea aamoo, ke'chu taamo Noono Riosichi paparoio Eesusieo, Satanasia ki mamachiriamechitia aamo panisutoriopua, ri'riosi netetiamekamera paparatekaopua, pu'ka ri'riosi netetiameo, kiisioi nayewamechiopua. ³Puuu wa'a iintokamea, ki Riosi Riosiwari yahchamepua, aaata Riosi Riosiwarira yahchamea, ki wa'a iintomiipua Eesusi na'arekao. Ki Riosi Riosiwari yahchamea, ka'chitia pichiwa paparamepua Eesusio ahpo te'ta Paamirawako tuukao.

⁴Teemea weeka a'chitiame taamo ye'kari iinuekao, piiripi Riosi Riosiwari wa'api kiatiamepua. ⁵Teemea tiameo, weeka ka'karuma a'chitiame yoramichio ajawatiamepua, puuu yooma ajawatiamea, apoe Paamirawichio nookemichio ajawatiamepua. ⁶Teeme taamo ti'tiopachio, weeka tiame tehki iinuemepua, yooma puuu tehkia, Riosiwichio taamo kaawe teerepuawichio. ⁷Riosia yooma apochi paparameo, yooma nane'retiamepua ahpo Riosiwari simiyameopua, pukachi yasitoamekapapua Riosiwarirao iikachi, Riosiwichioo kaaweruma yoranarewa erateka. ⁸Piiripi puuu muuwari ye'kari taamo ki'yaa ihjipua: te'ta peeneka naewaniame Riosichi simiyameo; piire, tísia peeneka kaaweruma tuuyeniame, yooma pu'kao, te'ta Riosi Riosiwari ihsiamepua, pu'ka wa'a tiame taamo yoratekao. ⁹Aaataopua tiameo, Riosichi te'pa kahtiamechi paparatemichio, kiatiamepua; aaata wahjachi Riosichi paparame Riosi Riosiwari kianiamea, kokoriame yachapatewa ihsimichio kiatiamepua; ¹⁰aaata epeche wahjachiopua tiameo, Riosi peenia ihsiwa nokimichio kiatiamepua; wahjachi pehjiopua tiameo, Riosi chiia aaata chaachapamichio kiatiamepua; wahjachia, itapiti se'wi masitia machika tetewimichio kiatiamepua; wahjachia, seesenu nayewa pepenipamichio kiatiamepua; wahjachiopua tiameo, aaata seesenu nayewa, taamo nayewachi ma'chitamichio, kiatiamepua. ¹¹Yooma i'ka ye'kario, piiripi wa'api Riosi ihsikamepua, ahpo Riosiwari ki'yakao, yoomahka pipiripio, ahpo e'raria nokisimichio.

Riosichi paparamea, yoomahka piiripi weerewachitia te'tereniame teemea

¹²Teemea Riosieo weeka itapiti chuhchetiamekaipua taamo weerewachio, piiripi wa'api weerewakaite teemea. Wa'achitia teemea ki ookapikai Riosie Weratiamechi paparamea, yooma teeme Riosie Weratiamechi ihchiamepua, piiripi weerewachitia. ¹³Wa'a tiapa teemea, yooma Riosi Riosiwari yachatoameapua tamochio, Riosie Weratiamechio, piiripi weerewa wa'api enepakamechitia, pe'yachi isaeri ti'tijoekai, aaataai Riosichi paparameopua, seesenu ti'tijoekai,

pe'yachi puhku ti'tijoe kai ki puhku ti'tijoe kai, aaata tekipanameai, ki tekipanameai.

¹⁴Taamo weerewaa, ki ookapi itapitie netetiamepua, ki piiripie. ¹⁵Pukaepa taamo taaraai cheesaa: “Ki seekarakapa neeea ki weerewachi ihchiamepua”, nape wa'a chiiaipua, ¿ki ihchiamenakosapua weerewachio? ¹⁶Nahkaai cheesaapua: “Ki puusikapa neeea, ki weerewachi ihchiamenia”, nape wa'a chiiaipua, ¿ki ihchiamekosapua weerewachio? ¹⁷Weerewaa puusiemeche enesaapua ki nahkaeme, ¿achini iika inamutamarepua puuuu? Weerewaoi, nahkache iinueme enesaa ki yahkaeme, ¿ihtanae saetamariame teeme? ¹⁸Pukaepa Riosia taamo weerewao, muuwaeme itapitieme neterepua, nane'riapa Riosia, yooma pu'ka taamo nakiriameekopua. ¹⁹Piiripi wa'api itapitie netetiame enesaa teemea, ki weerewa ahsepari enemiipua. ²⁰Teemea ki ookapi itapitie netetiamekaiopua, piiripi wa'api weerewakaitepua.

²¹Wa'a tiipaa taamo puusia, kihta chaanemetepua seekao: “Neeche piineriai soparamepua”, chaachapaniameo. Taamo mo'oai ki cheemetepua taamo taaraai: “Neeche piineriai soparamepua chaniwameo.” ²²Ohstia ki te'ta ahjaepuameka tiiaio, epeche tísia ahjaeniamekaitepua. ²³Teemea taamo weerewachi yooremina noriwi tiamea, ki te'ta natewameka tiiaipua, epeche tísia nateyai tiamepua. Teemea kihawichio teteipuachi teetopuameo, mo'poraka ohjoamepua wisasorieo, ²⁴ki wahjachia taamo weerewachi i'toachitiaopua, yooma teteiwachio. Taamo tetewiniachi i'toaa, naatipua: taamo nanari, taamo taaraa, taamo seekaopua tiame. Riosia taamo weerewachi iintoriaa, itapiti ki nateyameka tiamekoio, te'ta tísia nateyame iintoriakaitepua taamo weerewachio, tísia tehkiemekopua pu'kao, taamo weerewachio. ²⁵Wa'a tiamekapa teemea taamo weerewachio, yooma taamo itapitiwa taamo weerewachio yooma pirena ahpo tísia ku'isika teetoamekaitepua teemea, taamo weerewachio. ²⁶Wa'a tiachipa ihtaoi taamo weerewachi kokosa ikisoo, yooma taamo weerewachi itapitiraa, kokosa ikiwame saayamepua. Ahkaoi taamo weerewachi kokosa ikiria sautetiaa, yooma taamo weerewa itapitira ta'iria itipiamepua.

²⁷Wée, yooma teeme Riosie Weratiamechi te'teriamea, Riosie Weratiame weerewarachi ki teteiwamechi itapitira teemea, yooma pipiripi ahka. ²⁸Riosia Riosie Weratiame weerewara ki teteiwame itapitirao, yooma ihta ye'kari ki'yakamepua, yoomahka pipiripi ooweru tiame. Puuu yoomahka pipiripio, yomatiamé wehjoarichi tiopachi ku'imichio kiatiamepua, i'ka eee tiame nokisipuame: paikapio Eesusie ajawatiame enemichio kiatiamepua, wahjachi puuu ki teteiwame weerewachi itapitirao, Riosi kaaweruma tuuyewari tuuyemichio kiatiamepua ye'kari, wahjachi tiameopua, masiteri

ye'kaniame kiatiamepua; aaata puuuu tiameo, itapiti peenia ihsiwa ki maaepori yoramichio kiatiamepua; wahjachi aaata puuuu tiameo, kokoriame sautemichio kiatiamepua; wahjachi puuuu tiameo, aaata peeneka ku'imichio kiatiamepua; wahjachi puuuu tiameo, peeneka nuuremichio kiatiamepua; wahjachi tiameopua, seesenu naera penipamichio, kiatiamepua. ²⁹ ¿Naakonakosa yoomahka Eesusi ajawatiame enemichio kiatiamepua? ¿Naakonakosa yoomahka, Riosi tuuyewari enemichio kiatiamepua? ¿Naakonakosa yoomahka Riosichi simiyame masitemichio, kiatiamepua? ¿Naakonakosa yoomahka Riosi ki maaepori peenia ihsimichio, kiatiamepua? ³⁰ ¿Naakonakosa yoomahka, kokoriame sautemichio kiatiamepua? ¿Naakonakosa seesenu naera penipamichio kiatiamepua? ¿Naakonakosa yoomahka aaata pejana seesenu naera ma'chitamichio, kiatiamepua? Ka'ipua, kiisi wa'a teeremerpua. ³¹ Eemea ohso kaawe enemiiipua, aachin teeka aamo nokisipuame i'yame enesaa, itapiti Riosi ye'kari aamo ki'yariaopua.

Ehpeo aamo ne'netemania aachin teeka epeche ta'iria amochi mochtipuameopua.

Nakiwarichi simiyame nayewaniame

13 Neeea weeka seesenu naera nayewaka machiaio, ahkasi Riosi ku'iwari naera nayewamekaipua, kihta tísia nakirewaka nayewiame enesaania, kihta nateyame enemiinia no'o chiiao, oowera te'ochaniameka teeremiiipua, oote ka'rame choniwamechitia. ² Yooma peeniamekainia Riosichi simiyame nayewakao, yooma ye'kainia tísia tehki tiame pahtekao, ki nu'uti paparainia Riosichio, ahkasi kaawioi noonoteme tiiaio, wa'a tiame enesaania, aaata kihta nakiyame enesaoinia, kihta nateyame enemiinia, Riosichi te'ta paparainia. ³ No'o iinuekaoi yooma aaata tesywa tiame ihko nehjakainia, no'o weerewaoi Riosiwichio kosoka manarikainia, kihtawichio nateyame enemii no'o iintoriaa, kiisi iinueme enesaania aaata nakirewaopua noochio.

⁴ Pichiwa nakiwari tiamea, eee tiamepua: ki yaapi e'riamepua aaatao; kaawe e'rewaka ihsiame aaataoi; ka'chi e'rame aaata epeche tiamekoipua ki ahpochitia; ki ikotuwa e'ramepua aaata epeche itapiti iinukoio; ki ahpo oijeraka yasitoamepua; ki ahpo weruma tiameko e'rameoipua; ⁵ ki iinya chaaniame aaatao; ki iinya ihsiame aaataoi; apoeche peeneka yasitonariamepua; ki nekatuame aaatachio; ki nekumeka itipiame; ⁶ ki peenia e'riame aaata wenejitiameepua, nape wenejiwa wihtuki machenasooopua, peenia erapame. ⁷ Aaata pichiwa nakiwari iinuemea Riosiwichio, eee tiamepua: kiisi we'sapamepua ahpo Riosichi paparao; Riosi iintomo tuuria ahpowichio, iintokache itipimeriko e'ramepua;

ihtaoi aiwaka yasitoaio, wa'api teeka yasitoamepua ahpo Riosichi oowe e'riao.

⁸Nakiwaria wa'api teeremeri puuua, kiisi wahjiamesi. Piie taawechi wahka ihtoriachio, Riosichi simiyame nayewatuwaa kajumeriitepua wa'asi. Riosichi simiyame seesenu naewarichi nayewatuniamelai, kajumeriitepua. Kiisi nakipuamepua wa'asio, yooma Riosi iintomo tuuriao, yomatiame tetewamekapa pu'kao, Riosi iintomo tuuriao. ⁹Ehpiami yooma Riosi iintomo e'rariao, teesa ta'wesame nane'reka mochitoame teemea, pukaepa teemea ki te'ta ahsieme machiyaiopua taamo kajuyachisi pahtekao, aamo masitesiameteemea aamo tuuyewao. ¹⁰Nape pu'ka teesa ta'wesame nane'reka taamo mochitoao, u'matsoopa wahka ihtoriachi kajuyachio, yooma te'ta ahsieme nane'repuaitepua, ma'chiame.

¹¹Neeea nu'utikaio, nu'utichitia nayewakamenia, nu'utichitia inatakamenia, nu'utichitia e'rakamenia tiameo. Nape weripasaapa neeea, pu'ka no'o nu'utichitia teereriaio, yooma u'matokamenia noochio. ¹²Ehpe taawechiamiopua pehjiio Riosichi simiyameo, teesa ta'wesame tetewame teemea pu'kaopua pehjiio, itapiti nanarichari ki ma'chiameteesa ta'wesame taamo tetewitamechitia. Nape yooma kawiyame nane'repori asisooopua, yooma ma'chiameteewipuaitepua, waapi taamo nanarichi ne'niamechitia. Ehpe taawechiamio, paikapi wa'api nane'reka mochitoniamepua pehjiio, nape waika taawechio, yooma ahsepari nane'repuaitepua, yooma Riosi taamo nane'rejeriaopua. ¹³I'wa wehjoarichi taamo mochikoioopua pehjiio, paika itapiti yooraka mochitomeri teemea, puuu paikaa ihjipua: taamo Eesusichi paparapuaamepua; piirea, Riosiche taamowichio iintomo tuuria, oowe e'reka mochitopuaamepua; piirea tiameo, taamo te'ta nakiwari iinuwepua ahpoo, Riosichi tiame. Nape te'ta nateyamera i'ka paikachi simiyameaa, taamo te'ta ahpo nakiwarikamerapua, taamo Noono tewekachi kahtiamete nakiniamepua tiame.

Seesenu naewari nayewaniame

14 Wa'a teeresoo, Riosichi ahpo kaawe te'terewa tetewitenariaa, kaawe aamo neesetoka ihsiwamepua kaawe nakika nayeweniamete aaatao. I'yaka mochitopuapua amochio, aachin teeka nokisipuameopua, pu'ka Riosie aamo kiaretia ye'kario; nape te'ta Riosichi simiyamekamera tetewiteka, ahpo kaawe e'reka kipoteka Riosichi simiyameo nayewaniamepu napawitiame mochikachio, pu'ka napawitiachi mochikameo, wa'api naerachi nayeweka. ²Nape aaata wa'a eenakame enesoo, ki wa'api naerachi nayewasisoo, aaataai wa'a napawikamea kihta pahtemapua pu'kao seenukopa ahpo nayewao. Apoeche nane'remapua ahpo inatarichio, ahpo chiiapua,

nape napawikamea ka'i. ³Nape aaata wa'a napawitiachi naerachi nayewamea, ma'chiamé nayewiamépuá napawikameo, te'ta Riosi chaanenariaopua pu'kao, ihtaowichioopua kaawe erapatepuawichiooi, oisa erapatepuameoipua Riosichi te'ta te'teretoopua. ⁴Aaata ahpo seenu naerachi nayewiamépuá wahka napawitiachio, apoeche ahpo te'ta teerepamepuá Riosichio, nape puúua napawikame naerachi nayewesaopua, itapiti Riosichi simiyame kaawerumaopua, yooma ahpo keepuria tiame Riosichi te'ta te'teriamé enepatiamepuá, ki ahpoche piineri.

⁵Yooma eeme Koorintio tiopachi mochikamea, kaawe enemii seesenu mochiwachiami naera pepenipakame enesaa, pu'ka seesenu nayewameo, seesenu naewachi kipotepuawichio itapiti Riosi ka'karuma tuuyewario. Nape epeche kaawe e'riamenia aamo wa'api mochikachikamera aamo te'ta naerachi te'ta ye'kaka nayewaniameopua, aamo ahpo kipotekaopua, itapiti te'ta Riosie ka'karuma tuuyewari aamo tetewiteriaopua aamo pahterichioopua, wa'atiao yoomahka aamo napawiriachio, te'ta ma'chiamé pahtemichioopua. Nape aaata seenu nayewame asisooopua wa'a aamo napawiriachio, aaata wa'a aamo napawiriachi nayewaniame machiyame uusaa, pukachi nayewama puúua ahpo seenu naerao. Wa'atiao yoomahka pahtemeripua wa'a napawitiachio, pu'ka seenu eenakame u'paria chaanenariaopua. ⁶Wa'a tiiachipa tiameo, No'ooi piirechi mochiwachi seenu naewaniame amochi eenaka nayewesoo, kiisi no'o pahtemiipua. Nape no'o aamo wa'api naerachi nayewesooopua aamo napawiriachio, ihtaoi te'ta nane'repori masitemichio Riosie no'o kiaretia amochi upamichioopua, tísia ma'chiamé no'o pahtemeri eemea.

⁷Te'ta kawiyame nayewaniame simiyame nayewakao, i'ka aamo chaaniamenia. Ihta itapiti cheeteniaméai, machika inamupuawichio netetiamepuá tiameo, ahpo iiyena ihkepariopua. Itapiti cheeteniamé pakapuchera a'rapaioopua, ki machipuame ihkepame netetiame enesaopua ahpo iiyena, ki aaata pahteme teeremiipua cheeteniao. ⁸So'sontaroai nasiwapuachio, ki ma'chiamé turupuchatioopua nasiwapuame o'inepuawichioo, ki nane'remiipua nasiwari o'inepuachio. ⁹Wa'achitia teemeai aaatao, ki machipori tiame taamo ihkepasooopua aaataoi ahpo naerachio, ¿taamo pahtemanapu aaataa? ¡Oowera nayewatiame enemiiipua eekachi! ¹⁰I'ka wehjoarichio, ki ookapi naera yeenieniamépuá, yooma puúua pahtewari tiiamepuá. ¹¹Nape ki pahtiamé enesaania no'o aaatae nayeweniamé, seenu enemiiinia pu'ka aaata nayewao, puúu aaataai seenu enemiiipua no'o nayewaoi. ¹²Eeme tísia ku'inariamea aamo Riosichi te'teretoachio, aamo Riosie kiaretia ye'karié ku'ipuapua, aaata ku'iwa nakiyameo. Nape te'ta Riosi ye'kari aamo kiaretiae teetopuapua, epeche Riosichi paparamé enepamichioopua.

¹³Aaata aamo napawiniachi seenu mochiwachi eename enesoo, ki aamo napawiriachi naera naewame enesoopua pu'kao, wa'a ohjoepaka enesoopua, wa'api napawiniachi nayewaniame penipanurepuapua pu'kao, Riosichi ahpo ku'iwa itakao. Teesaoi penipasaopua aamo napawiniachi naerao, teesaoi ma'chiamie iiyenanariaopua ahpo chaninaria aamo naerachio, kaawe enemapua. ¹⁴Aaata wa'a aamo napawiriachio, ahpo naerachi paparaka nayewesoopua Riosio, apoe wa'api ahpo pahtewachichewichio nayewame enemiiipua Riosichio, ki wa'a napawikame pahtewachiwichio. ¹⁵Wa'a tiiachio, ¿ihtana noonowita teemea? Aaata taamo napawitiachi Riosichi nayewesaapua, ahpo naerachi e'raka nayewametepua Riosichio, nape wa'api napawikame naerachi paparaka Riosichio, yoomahka wa'a napawikameo, ma'chiamie pahtemichio. Taamo nanapawiachi wikataniamea tiameo, taamo iikachi o'inia pajename e'rarie, wikatamete teemea, yooma pirena Riosichi wikataio, nape wa'api napawikame naerachi, yoomahka ma'chiamie pahtepuawichio. ¹⁶Wa'a aamo nanapawichio, aaata ahpo naerachiche pahtia Riosichi nayewasoo, ¿aachin teeka pu'ka ahjama Riosichi paparatapu napawikamea, ki ahpo naerachi nayewetiame enesoopua, Riosichio? Puuu napawikamea kiisi pahtemiiipua pu'ka aaata chiiiao, ihtaoi pu'kao, Riosichi cheeriao. ¹⁷Puuu aaata Riosichi paparariaa, tísia kaaweruma enetarepua eneyao, nape aaata ahjama Riosichi papamea, kihta kaawe teeremiiipua Riosichi kaawe te'tereniameopua. ¹⁸Cheriwema ki'yaninia Riosio, epeche seesenu mochiwachiami naerao, epeche ye'l'kamekapa nayewakaopua ki aamochitia. ¹⁹Nape wa'atai neea ti'tiopachiamio, ohso kaawe marikioi wa'api napawitiachi pahteniame nayewanariamea, ma'chiamie pahtemichio. ²⁰Paamira Riosia ehkoriaamio, i'ka cheeka cheekame eneriaipua i'ka Iyoterichio: “Neeea i'ka ti'tijoerio, seesenu ti'tijoeri naerachie nayewemania, aaata piirechi ku'iwae, nape aaatae ahpo naerachi nayewetiaio, kiisi no'o e'wemeripua.” ²²Wa'a teesoo seesenu naera pepeneniamea kaawe tiamepua, ahkai seesenu nayewaniachi eenakaiopua, ki Riosichi paparaniachio, wa'api mochiwachi naerachi

²⁰Eeme Riosichi poponiwaa pipiniwaa tiamea, aamo nanapawichio, aamo ahjaewa i'ka seesenu mochiwachiami nayewaniameo, pa'pamura inatachitia kaawe inatapuapua, ki kukuchi nu'nunti inatari inatachitia. Nape aamo Riosichi te'terewachiope, kukuchi nu'nuntichitia teeremete eemea, ki itapiti tatakori inatame tiamechitia pehji. ²¹Puuu seesenu mochiwachi nayewaniame ahjaeniamechi simiyameo, taamo Paamira Riosia ehkoriaamio, i'ka cheeka cheekame eneriaipua i'ka Iyoterichio: “Neeea i'ka ti'tijoerio, seesenu ti'tijoeri naerachie nayewemania, aaata piirechi ku'iwae, nape aaatae ahpo naerachi nayewetiaio, kiisi no'o e'wemeripua.” ²²Wa'a teesoo seesenu naera pepeneniamea kaawe tiamepua, ahkai seesenu nayewaniachi eenakaiopua, ki Riosichi paparaniachio, wa'api mochiwachi naerachi

masitepuawichiopua, itapiti Riosichi simiyameo. Neipao wa'api nanapawiniachi mochiwachi ohjoemea, te'ta Eesusichi paparama enepasapaopua, aapoe wa'api ahpo naerachi nokisimeripua masitekao, Riosie apochi enatesiaopua masitepuao. ²³Nape wa'a aamo Koorintio tiopachio, ki ookapi Riosichi paparama seesenu nayewame aamo tiopachi enasoo, pu'kao ahpo seesenu naerachi Riosichi simiyame naewasisoo, aaata wa'a aamo tiopachi eenakame Riosichi simiyame penipanariamea, pu'kao ahpo seesenu naerachi naewachaniame inamukapaopua, rooroikame maaepamapua pu'kao. ²⁴Nape wa'a napawitiachio ahpo naerachi yoomahka pu'serenioipua Riosichi paparaniamero, aaata wa'a eenakamea ahpo naerachi naewaniame inamukamea, ki Riosichi paparamekaipua pehjo, tisia kaawe ihsiamero nayewaniame inamukapaopua Riosio, Riosichi paparamo erapamaopua tiameo, ahpo ki kaawe ihsio, yooma toinarepakaopua. ²⁵Wa'a erapasaapua ahpo iikachio, chopokorieka weripaka ahpo ma'chitamapua Riosichio, yooma ihta ahpo noriwi iintoriaopua. Waikaopua, wa'a tiopachio, Eesusichi paparamichio paaetiai tiamekapaopua Riosieo, chanimapua: "Pichiwa Riosia i'wa tiopachi ihsiamepua, aamo tiopachi napawiniachio." "

Aachin te'terepuame ti'tiopachio

²⁶Eeme Riosichi poponiwaa pipiniwaa tiame aamo ti'tiopachiamio, eee te'terejeramenia. Ahkai aamo tiopachiami napawiniachi enapameo, kaawe e'raka teepotaka asitejeraninia pu'kao. Wa'a napawitioopua, Riosichi simiyame nayewajeraninia wa'ao, i'ka eee tiamechitia: wikataka pepeniamea, Riosiwichio chaniwame wikatamapua, yoomahka pirena, o'okaoi Riosiwichio wikataka; aaatao wa'a napawitiachio, itapiti Riosi ahpo pahtewari tetewiteria, masitemapua; aaata seenu mochiwachiami nayewaniame nayewanaresaa, aaata wa'api naeraeme uusaa, pukae nayewamapua. Wa'atiao yoomahka pirena pahtemapua pu'ka wa'a asikame cheeriao, ma'chiamero nayewatiopua ahpo naerachi. ²⁷Nape seesenu naewamea wa'a napawitiachio e'enasoo, ookaoi paikaoiche wa'asi muika nayewajeraninia pu'kao, nape aaata wa'api napawitiachi naera nayewame uusa, wa'a tiiao yooma wa'a napawikame ma'chiamero pahtepuawichio. ²⁸Nape ki iinuemea ahpo nayewa ma'chiamero, wa'atia itipimeripua kihta naewaka wa'a napawitiachio. Ohso kaawe teesaio pahtiamero enesaopua wa'a napawiniachi nayewaniameo, apochiche inataka keepumapua Riosichi simiyame. ²⁹Wa'a mochiwachitia naeraemea, ookapioi ti'tijoeri Riosichi simiyame nayewamia werisika nayewakooi, kaawe enemapua. Wahjachi wa'a napawitiachi keepuamea, oowera ahpo inatarichiche kaawetame enemapua, pu'ka muikame chaachapariaopua, kaawe tiame

enesoopua apochio. ³⁰Aaata keepuameai, itapiti Riosie ahpo ku'itiame ahpo inateparia nayewanaresoo pu'kao, reesisepuapua, nape nayewaka ihsiaamea teewemapua pahchuo. ³¹Wa'atiao aaataai iinuemapua itapiti ahpo chanimiao, wa'a napawitiachio. Wa'atiao yoomahka ahpo pirena nokisimapua Riosichi simiyame pepenipachio, yoomahka ahpo weemuteka. ³²Yooma aaata wa'a aamo napawitiachio nayewanariamea, ku'witapi wa'api nayewameteputa, ahsepamichio, piirechiwichioo nayewamichioo, itapiti ahpo cheenariao. ³³Wa'a aamo te'teretosoo kaawe te'teretoma eemea aamo napawitiachio, ki wekapuwa te'teretoka aamo napawiwachio.

Ehpe taawechiami taamo te'terewaa taamo Riosichi te'teretoame nanapawiachio, ³⁴ki reesiseniame oowerua napawitiachi naewamichioo. Oowerua ahpo kuunache neesetotere mochtomeri puuua, ehkoriai Riosi nuurario, wa'a chiamekopa. ³⁵Oowitiamea itapiti epeche nane'renaresaa wa'a napawitiachi masitetiameo, petechi enasa iinatukemapua ahpo kuunao. Wa'a nokisijerania, taamo Riosichi te'tereka mochtioniameopua napawiniachio, ki kaawe tiamekopa, napawitiachi ooweru werisika nayewaniameo.

³⁶Eemea kaawe neesetoka mochtomitiapua, i'ka Riosi ka'karuma tuuyewari Eesusichi simiyameopua no'oe aamo masiteriao. Ihji Riosi kaaweruma tuuyewario, ki aaata aamoe mehtanakamekopua, ki aamoche u'yepatiamekopua amochi uumichioo. ³⁷Aaata piire wa'a aamo napawitiachio, yooma Riosichi simiyame ahpo penipakame maayamea, ahpo te'ta Riosi ahjama yasito e'rameio, ma'chiamie nane'remete puuua, i'ka no'o aamowichio iyoteka chiiao, Apoe Paamira te'ta eenamekopua pu'kao. ³⁸Puuu ki uuka tetewisaa i'ka Eesusichi eename no'o masitiao, ka'te reesiseemitia pu'kao, wa'a aamo nanapawiachio, masitemichioo.

³⁹Ehpeo neeea, i'ka te'ta aamo chaaneka kajunarenia. Wa'a aamo napawiniachio, aamo wa'api naerachiche nayeweka masitepuapua, ihtaai itapiti Riosie aamo penipatetiao. Ka'te wa'inemitia aaata ahpo naerachi nayewamichioopua, wa'a aamo napawiriachio, ⁴⁰no'oeche aamo tuuyeriatiachiche te'teretopuapua, ki wekapuri teeretomichioopua wa'a aamo nanapawiachio.

Riosie Weratiame eenechi ahjaria

15 Ehpeo neeea, Riosichi simiyame eenechi aamo inatepatenarene, Riosi ka'karuma tuuyewari no'o aamo nayeweria, pu'kao aamo uuka mochtitoameopua wa'asi. ²Pu'ka Riosi tuuyewarichi ki se'wika mochtokamea, pukae newipakame eemea aamo tatakoriao, nape ki oosa aampa Riosichi paparamia toisaapua ahpo Riosichi paparao, kihtachi itipima puuua waikao, ahpo Riosichi paparario.

³Pu'ka tísia nateyamera tuuyewari aamo masitekamenia, pu'kao Eesusie wa'api no'o masiteretia. Neeea Eesusi Riosie Weratiameo taamowichio pejana mukukamekopua, aamo masitekamenia, te'ta Ehkoriami Iyoterichi chanitiamechitia. ⁴Ehkoriami Iyoteria cheeriaipua tiameo, Eesusi Riosie Weratiameo, mukukai katewetiaopua, paika taawechi ahjamerikopua eenechio. ⁵Puuu Eesusi eenechi oijenasaapua neipao, Peero machejenerepua pahchao, Seeja teewataniameopua tiameo. Pu'ka meeriamio waikao, ahpo ajawaria machejenerepua tiameo, ahpo oosa mariki piiripi ajawaria. ⁶Epeche meeriamio, u'matoame mariki sientio mochikame machejenerepua tiame, ahpo Riosichio poponiwa pipiniwaopua tiame. Puuu Riosichi poponiwaa pipiniwaa tiame, u'matoame naaspasi mochitoamepua pehjio, wahjachia wahjipakamepua puuuapa. ⁷Pu'ka meeriami neipao, Saantiao machejenerepua waikao, epeche neipao, eenechi pu'ka ajawaria machejenerepua waikao, yooma pu'ka oosa mariki aampa piiripi ahpo ajawaria.

⁸Wa'asi weeka taawechi neipamiopua, no'okamera machejenakapua waikao, wa'asi kuwachi ahpo weeraria enemichio, aaata kuita ahpo naawamiachi, u'matotekamechitia. ⁹Neeea Eesusie no'o weratiameo, ki te'ta no'o weruma tiiamerako e'ramenia, kiisikoi, Eesusie weratiame no'o tewapuame maayamenia, pukeri o'iniaopua neee, na'ara yoramia naanarika oikamekapa Eesusichi paparameo, ahkaoi ti'tiopachiamio. ¹⁰Nape wa'a teerekameai neeeapa pu'kao, Riosie cheriwetiameiapa pu'kao. Riosie no'o cheriweriaa, ki wa'atia kihtachi itipikamepua, Riosi no'o tesiweria ku'iriae, no'oo epeche tehki yoorakamekopua, ki wahja Eesusi ajawatiame pahcha yoorariachitia. ¹¹Riosie Weratiamechi aamo nayewetiamea, aaata enekoipua aamo nayewekameo, ka'chitepua, Eesusi ajawatiame enerioio, no'oeoi. Yooma teeme Eesusie ajawatiamea, pu'ka Eesusi chaachapame teemea, nayewatukao.

Wahjipakameopua eenechi kiapuamepua ahjari

¹²Taamoo pu'ka Eesusio ma'chiamie oijenako chaachapoio, nape eemea aatao, ki taamo pichikiamepua. ¿Achini iikai ki taamo pichikiamepua, teemea Eesusio ahjakame tetewikamekoipua? ¿Achini iikai wa'a tiioio, ki'tio tuuna eemea, eenechi ahjaniameo? ¹³Kiteresoopua eenechi ahjaniameo, waikao Eesusiai, ki oijenakame enemiipua. ¹⁴Eesusio ki oijenakame enesoopua, kihtawichio enemii taamo nokariaa, Eesusi oijenaria nayewatutiamea. Wa'a teeresoo, aamo Eesusichi paparariaio, kihtachi itipimiipua. ¹⁵Waikao wahjipakameo, kiteresoopua oijenaniameo, teemeai waikao wihtuki chaachapariame enemiipua, Riosi ahpo Taana Eesusio, Apoe

oijenaterio tuutiameo. Wa'a teeresoopua, Riosio ki oijenaterioopua ahpo Taanao, pichiwa ki'tiame enemii oijenaniamea. ¹⁶Eenechi chaaninia, eenechi ahjaniameo kiteresoo, waikao Eesusiai, kiisi oijenakamepua wa'a teesoo. ¹⁷Riosie Weratiameo ki oijenakame enesoo, taamo ahjachi paparariaai, kihtawichio kaawe ikitiame enemeriipua; taamo tatakoririaai tiame, kihta cheriwetiame itipikame enemiiipua; teemeai tamochio, ki iinuemii teemea, weemera ahjario. ¹⁸Ki teemeche ki weemera ahjari iinueka itipimiipua, waikao wahjipakameai Riosi Taanarachi paparakao, wa'achitia itipimiipua tamochitia, kihta weemera ahjari iinueka. ¹⁹Taamo Riosie Weratiamechi paparariaa, i'wa wehjoarichiche nateyame enesoo, ki nu'uti wihtuki aiwameri teemea tesiwa iikao.

²⁰Nape Eesusi Riosie Weratiamea, te'ta pichiwa oijenakamepua, ke'chu aaata oijenaai, ki wahjiamechi ahjarichio. Eesusi oijenaseo tewekachi apechunatiamea ahpo Noonoe, pukeri pahcha simiyame i'ipari, apechunatiameka tiamepua weemera ki wahjiame ahjarichio. ²¹Wahjipaniamea, piiripi tijoe wa'api ki iyoririopa, o'inesikamepua. Wa'achitia eenechi ahjaniameai weemera ahjarichi ki wahjiniameo, piiripi tijoe wa'apichi o'inesikamepua tiame. ²²Yooma Aaranichitia tatakorikamea, wahjipameripua, ki iyorika mochitoriapapua Riosichio. Nape yooma Eesusichi paparakamea, eenechi ahjatepuamepua Riosieo, weemera ahjarichio. ²³Nape pu'kachepa puuu weemera ahjarichi ahjatepuamea, eee teerekapua: pahchao, Riosie Weratiame ahjatetiamepua ahpo tewekachi Noonoeopua tewekachi kahtiamee apechunatiapa, puuu itapiti pukeri i'ipari apechunakameka iintokamepua; neipao teeme yooma Eesusi ijinuwaraa, weemera ahjarichi oijenatepuamepua tiameo, Eesusi te'ta enasoopua, i'ka wehjoari kajuyachio. ²⁴Waika kajuyachi taawechio, Eesusi Riosie Weratiamea, wa'a yomatiamewitosaapa ahpo seepurawaopua wa'asio, yooma itapiti ahpo newitoriaopua, ahpo Noonochi upamapua, Apoe Te'ta taamo Noonochi, tewekachi kahtiamechi. ²⁵Nape ke'chu ahpo Noonochi upatioiopua ahpo newitoriao, Eesusia yawichitumeripua pehjo, ahkasi ahpo Noonoo ahpo taaratere toapachisiopua, yooma ahpo seepurawaopua. Wa'a teeremeri Riosie Weratiamea, wa'a chiiope Ehkoriaami Iyoterichio. ²⁶Wa'a ikitiiope wa'asio, mukiwarioopua ahpo seepurawao, kiterepatekame enemapua wa'asio, taamoo ki wahjipame enemichio. ²⁷Eesusio, ihji Ehkoriaami Iyoterichi yomatiamewitosaapa ahpo taaratere toapapuamechanitiamea, ki Apoe Noonorakamera taaratere toapuameko tuutiamepua. Apoe Noonorakamera iintomerikopua ahpo Taana taaratere toapakao, yomatiamewitosaapa ahpo Taana seepurawao. ²⁸Waikao Riosi Taanaraa wa'apio ahpo Noonoo, neipa yooma ihtaoi ahpo

taarater eenepeesoopua newitotekao, yooma ahpo newitoriaopua ahpo Noono kiameripua, ahpo Noono Apoe Riosiopua, yomatiaame aampa teereka yasitomichiopua.

²⁹Ki'tiame enesoo eenechi ahjaniameo, ¿achinikai aata tijoea, aatia ahpo paatoamepua aata mukukamewichio pu'ka mukukameo newipatepuawichio? Kiteresoopua oijenaniameo, ¿achinikai wa'a nokayamepua erakokao? Ki teeresoo eenechi ahjatepuameo, ¿wa'ana nokimii puuua?

³⁰Kiteresoo oijenaniameo, ¿no'o maaporichina teeretotamarenia senepi taawechio, yooma taamo Eesusi ajawariaa? ³¹Kiisi wa'a e'ramenia noochio, senepi taawechi mukime teetoamekaipua, Riosie Weratiame nayewatoapaopua, Riosie Weratiameopua eenechi ahjario tuuyapao. Neeea oijenaniameo, pichiwa te'ta wa'a teeremio e'rame neea. Neeea noochio kaawe e'ramepua aamoo tiameo wa'achi erakoamekopa. Aamoo noochitia erakoamekoopua, Riosie Weratiamea amochi inisiamepua aamo kaaweruma teetotesikao.

³²Kiteresoo oijenario no'o puuu oorichi no'o nasiwaria Eejesioo, ¿ihtana yowika machenatania, pu'ka wa'a no'o iintoriao? Kihta kiteresoo eenechi weemera ahjario, ¿ohso kaawe a'chikoi nokitariarepua naaju, kihta inatakache koakao, oowera itapiti tísia taamo pu'serewaoiopua nokaka, ahkasi wa'a nokakaopua wahjipakao?

³³¡Ka'íí! Ka'te aamo wisikuete eemea. Ka'te wa'a erako eemea, ki'tio erakokaopua eenechi ahjaniameo, pukae wa'a erakotetiame enesaa, yooma eemea wa'achi erakotepuamepua pukaeo. ³⁴Aamo wa'a tiame Koorintio tiopachi masitiame, aamoo chaaniamenia: “Teewemitia eemeapa wa'a tiame tatakorikao, wa'a tiame masiteniameopua. Wa'a aamo chaaniame neea, aamoo suuwe erapamichiopua. Aata eeme wa'a tiame masitiamea, teesaoi kihta machiyamepua Riosichi simiyame.”

Achini teeka ahjameri eenechi wahjipakameo

³⁵Aata eemea chaachapaniarepua: “¿Achini iika ahjatariapua eenechio, wahjipakamea? ¿Aachin tiame enetapu weerewaraa?”

³⁶Puuu wa'atiame inataniamea, ki inatame inatarirapua. Itapiti iimoria yaupamiaa, mukuyamekatepua pahchao, esorapaka aaperao. ³⁷Pukeri echiwaa, pahchirachepua. Yaupasaopua, sewina tiame yaupamepua, ihta pahchirakai, tiirikooi, suunuooi.

³⁸Wa'a ikiyame puuua, Riosi ihsiamekopua weerewa ki'yakao, aachin tiame enemerikopua oowarao, yooma ihta echitiameopua.

³⁹Yooma ihta weerewaa, ki ahpo wa'achi te'tiamepua. Weerewaa iintunapua: tijoe weerewa, animari weerewara, tuchiki weerewara, so'chi weerewara tiame. ⁴⁰Yooma tewekachi iintuameai, seesenu

tiiame weerewaemepua, yooma itapitia, ki i'wa weeechio te'tiamechitia. ⁴¹Taaa piiripi tiiameepua, meecheai piirechi tiiameepua, so'poriai piirechi tiiameepua; so'poriai, ahpo wa'apio seesenu te'tiamekaitepua tiame. ⁴²Wa'achitia teemeai, eenechi oijenasa, seenu weerewa te'teremeripua. I'wa weeechi weerewa taamo mukiso wetemajiniamea, ki tehpe e'ramepua, pikayamepua esoratupakao; nape eenechi ahjaniamе weerewaa, ki wahjiamesi enemeri puuuu, kiisi esoratukao. ⁴³Taamo weerewa wetemajisa itipiniamea, yooma ihta itapiti iinyatiame taamo ikiriao, pujaka toiniamepua. Taamo eenechi ahjatiame weerewaa, kihta itapiti iinya tiame iinuemeri puuuu. Taamo weerewa mukusa wetepasa toitiamea, i'ka weeechi echisa toitiamekate puuuu, weemera ahjarichi tewekachi naawamiapa, weemera weerewakamera uuka, yooma teeme, ooweruai. Puuu weerewa wehtere toitiamea, o'ochetupaka esoratupamepua. Nape taamo weemera weerewa eenechi taamo ahjatetiamea, kihta ka'chi ikiwame enemeripua, kokorepaniameo o'ochetupaniameoi, ya'watupaniameoi. ⁴⁴I'ka weeechi weerewao echiwamechitepua, tewekachi weerewa enepamiaapapua. Wa'a teesoo teemea, ki i'kache weerewa teeremeriakaite teemea. Piiripi weerewaa, weeechiwichio taamo ohjoremichio weerewatetiamepua; piire taamo weerewaa, tewekachi taamo ohjoremichio weerewatepuamepua.

⁴⁵Ehkoriamei Iyoterichio chiiamepua: “Pukeri pahchi Aarani Riosia, i'wa weeechi ohjoremichio ahjari yahcherepua.” Neipa Aarani Eesusi tewaniamea, Apoe taamo Paamira Eesusi puuuu. Puuu Eesusia, Riosi tiarie tijoetutetiamekapaopua i'wa wehjoarichio, tewekachi ahjari tiiame puuuu. Wa'a tiipa puuuu, tewekachi tiame ahjari taamo ki'yame puuuu, ahpo Eesusi ahjama ohjorepuaihiopua. ⁴⁶Nape pahchao weeechi ahjaniamе kiatiamе teemea, neipao tewekachi ahjaniamе. ⁴⁷Pukeri naayachi Aarani tijoe, we'ee netetiamepua, i'ka wehjoarichi ohjoemichio. Neipa simiyame Aaranja Eesusi, tewekachi o'inia eenaka naawakamepua, tijoe enepaka, nape Riosi tiari yahchame. ⁴⁸Yooma weeechi tijoetukamea, naayachi o'inia netetiame weerewa iinuemepua, i'wa weeechiche ohjoepuame. Yooma weemera ahjari kiatiamе, tewekachi ohjorepuame ahjari kiatiamеpua. ⁴⁹Yooma i'wa weeechi ohjoemea, pukeri Aaranichitia weerewaemepua. Yooma tewekachi ohjoemeria, Riosie Weratiameka tiame weerewaemeripua.

⁵⁰No'o Riosichi poponiwa pipiniwaa tiame, tísia kaawe inataka no'o keepumitia i'kao, i'ka aamo chaanemiao: Iiweta i'ka weerewa eraamechi ahjaapua pehjo, ka'chi iika ohjoremeri teemea tewekachio, Riosi ohjoekachiopua. Taamo weerewa esoratupamea, ka'chi iika tewekachi i'topuamepua, ki tehpesi e'ramekapapua.

⁵¹ Ehpeo, kaawe keepumitia i'kao. Itapiti ki yoomae nane'reniampehji, aamo tuuyemane. Riosichi paparakamea, ki yoomahka wahjipamerikaite puuua. Wa'atia puuua ki mukukaio, sewina ijikimeripua weerewao. ⁵² Puuu wa'a ikiniamea, seenepi kupipari ikiwachi ikimeripua, turupuchari kajuyachi chaachamiachio. Pu'ka wa'api turuwari chaachachio wahjipakamea, ki wahjipakameaiopua pehji, weemera weerewapameripua. ⁵³ Puuu weerewa na'ituamea, ki na'ituame weerewachi enepatepuamepua. Mukiwame weerewaa, ki mukiwame weerewachi enepatepuamepua. ⁵⁴ Puuu weerewa na'ituamea, ki na'ituame weerewachi enepatetioopua, pu'ka weerewa mukiwameo, ki mukiwame weerewachi enepatetioopua, kiteremeri wa'asi wahjipaniamea, ehkoriaami iyoterio te'ta chiiachitia, Riosio ehkoriaamio eee cheeriopa:

Mukiwamea, newitowae ko'kotiamepua wa'asi,
kitereparepua wa'asi.

⁵⁵ Aa muuu wahjipaniamea,
ꞑachini iikamemua aamo newitoriraa?
Ai muuu wahjipame toaniachio,
ꞑakana akiparu muuua tísia kokosa yoorameai?

⁵⁶ Mukiwari taamo ikitiamea, tatakori puuua. Tatakoria taamo poanataamepua Riosichio te'ta mukukamechitia Riosiwichioo, Riosi nuurario wa'a tiame ma'chitamekopapua. ⁵⁷ Nape Riosia, taamo newitori ki'yariopaopua tatakorichio, taamo cheriwemeripua yooma ihta taamo tatakoririao, ahpo Taana Eesusi iintoriaeopua, pu'ka Apoe taamo Eesusi Paamirao, apoe Riosi weerakamekapapua pu'kao.

⁵⁸ Pukaepa tísia no'o nakiya poponiwaa; pipiniwaa tiame, pewatiame mochtitopuapua Riosichio, ki ikicha paparaka taamo Eesusi Paamirachio, taamo Paamira Eesusi tehkirachiche yorasika, epeche epecheche nokisika Riosi tehkiwachio. Nane'riame eemea aamoo, Eesusi Paamirawichio aamo nokariao, kiisi wa'atia kihtachi itipimerikopapua pu'kao.

Riosichi paparamewichio ku'ipua na'poatiame

16 Ehpeo neea aamo no'o Riosichi poponiwao pipiniwaopua tiame, toomi na'poaniamechi simiyame aamo nayewamane, wahjachi Riosichi paparame ku'iwa nakiyamewichio, te'ta Kaarasia tiopachi mochtikame no'o masiteriachitia. ² I'kao eemea, senepi pahcha weeriampe oowisari taawechio, yooma pipiripi eeme na'poasipuapua toomio, wa'a no'o eenoio ki pukeri na'poaka nokipuawichio. ³ Wa'a asisaapa neea, aamoe uutiampe uhjuramania Eerusarenio, iyojura i'tochekaopua, yooma eeme pirena uhjuro tuuka, pu'ka toomi na'poatiameo. ⁴ No'o simiwa nakiwame enesoo wa'a Eerusarenio, pirena siimpama teemea waikao.

Paoro asisimo e'rachiami nayewari

⁵Maseronia weechiami u'matoaio, aamo mochiwachi enamania, Maseronia weechiami oisimo o'ranepu pahchao. ⁶Seenekachi aamo ahjama itipimane ku'itapi, seenekachi ahkasi tuurawio u'matoachisi. Wa'atiaio eemea no'o ku'inaresao, no'o ku'ipamapua ahka no'o simiyachiwichioo. ⁷Ki ikanati u'matonarenia wa'ao, nape pu'ka no'o wa'a e'rao, Apoe no'o Paamira cheemapua, tewekachi kahtieme. Itapiti no'o yoramia iinuesoopua wa'ao, tepepi itipimania waikao. ⁸Nape i'wa Eejasio muuwari mochiwachio, i'ipari pahko u'matoachisi itipimania i'wao, Peentekote pahko tewaniamechi. ⁹I'wa itipimane pehjo, Riosio ki ookapi tehki no'o wahjoneriopa, i'wa ti'tijoerio pu'sereme tiame, wahjachi muuwaeme i'wao, ki no'o nakioipua no'o masitewao, eerina chaachapakao.

¹⁰Timoteoo wa'amahka oiaio aamo mochikachi asisoo, kaawe uuka teteipupua pu'kao, kaaweruma tehki yooramekopapua, taamo Paamira Eesusiwichioopua no'owichioopua tiame. ¹¹Pukaepa Timoteo wa'a asisoo, aataa i'wa aamo mochikachio, ki ipaka tetewipupua pu'kao. Wa'a asisooopua pu'kao, kaawe ku'ipupua, no'o kahtiachi enamerieopua, i'wao neea no'o ahjama mochikameapua tiameo, puuyeka mochikamepua.

¹²Taamo pooniwa Aporoo, utewa yoorakainia siimichioo, wahjachi pooniwa ahjamaopua aamo ne'nemia, nape puua ki siinarekapua pehjo, itapiti yoramierikapapua pehjo. Neipa siimotiapua wa'ao, ahpo yekiwa iinuesaapa.

Kajuwachi wa'asi teepotari

¹³Aamo Riosichi paparaka mochitoao, kaawe aamo neesetoka mochitopupua, pewatiame mochitoka aamo te'ta Eesusichi paparao. Oisa te'teretopupua pukachio, ki ikanati aamoo, sewina erapatepuaichio. ¹⁴Aataawichio yooraka ihsiaioo, kaawe e'raka ihsipupua pu'kao.

¹⁵Ehpeo eeme no'o pooniwa tiiaa pipiniwa tiame, nane'riame eemea yooma Ehtejana ta'pechio mochikameo Aakaya weechio, puuukopua wa'ao o'inekameo, pahcha Eesusichi paparaka. Puuukopua tiameo, pahcha o'inekamekopua ku'isikao yooma wa'a mochikame Riosie Piipatetiameopua, yooma ihta itapiti ku'iwa nakisiwaeopua. ¹⁶Aamoo neea, yooreka tetewijerani neea pu'kao, pu'ka ti'tijoeri wa'a teeka ku'yameo, yooma pu'kachitia, Riosio tehkiwa nokisiameo. ¹⁷Neea tísia kaawe erapakamepua, i'wa eenakopa Ehtejanasiopua Otunato yeekao, Aakaikoopua tiame. Puua i'wa e'enakao, tísia no'o ku'ikamepua, aamoo, ka'chi iika no'o ku'imia teereriaio, ki no'o ahjama mochikamekapa eemea.

¹⁸ Aapoe nokakapua no'o oisa erapatekaopua Riosichio, aamo oisa erapateriachitiaopua, aamochi Koorintio e'enariaiopua. Wa'a nokayame tijoeopua, kaawe e'raka tetewiniamepua.

¹⁹ Aasia weeechi ti'tiopachi mochikamea, aamo uhjurenapura teepotari, ehpeo i'wa no'o ahjama mochikamea. Aakiraa, Pirisiriaapua tiamea, ahpo ta'pechi nanapawitiamea, aamo teepotenapuapua tiame, te'ta tísia Paamirachi tiame teepotarie.

²⁰ Yooma Eesusichi poponiwa pipiniwa tiame no'o ahjama mochikamea, aamo teepotenachipua tiame. Aamoo eemea, aamo napawimiachi asikoaiopua, kaawe e'raka aamo teepotepuapua, Riosichi te'teriamechitia.

²¹ I'ka teepotario, nooe Paoro sekae iyotesa aamo uhjuriamepua.

²² Yooma aaata ki nakika tetewikame taamo Eesusi Paamirao, Riosi kokosarichi ruhjimeripua.

“Aa muuu taamo Paamira Eesusi, aamo eenakame tetewinare neeepa tamochio.”

²³ Yooma aamo Koorintio mochikame Eesusichi paparameo, yooma Eesusi kaaweruma cherirewao, amochi teerepajerania pu'kao. ²⁴ Neeea yooma aamo Koorintio mochikameo, te'ta Eesusi Riosie Weratiamechi paparameo, ki nu'uti no'o iikae aamo nakiyao, i'ka iyosichi iyotesa, aamo uhjurenania. I'kao neea i'ka iyojurachio, i'wasi kajuyamenia iyotekao. Cheriwema wa'asi.